

**Instytut Techniki Górniczej
KOMAG**

**NOWOŚCI
W ŚWIATOWEJ
LITERATURZE
GÓRNICZEJ**

ISSN 1649-5358

**Wrzesień 2015
Rok Wydania XXX**

Numer zawiera 112 pozycji ze źródeł otrzymanych ostatnio przez Sekcję Informacji Naukowo-Technicznej w Instytucie Techniki Górniczej KOMAG.

SPIS TREŚCI	str.
1. Badania. Projektowanie. Konstruowanie. Wspomaganie komputerowe	2
2. Maszyny do drażenia chodników	6
3. Obudowa chodnikowa. Mechanika górotworu	6
4. Maszyny ładujące.....	7
5. Maszyny urabiające.....	7
6. Urabianie. Sposoby urabiania. Narzędzia skrawające	8
7. Obudowa ścianowa	8
8. Zmechanizowane kompleksy ścianowe. Wybieranie ścianowe	8
10. Maszyny i urządzenia do odstawy urobku z przodków eksploatacyjnych	8
11. Transport kołowy.....	9
12. Transport hydrauliczny i pneumatyczny.....	9
13. Transport kopalniany pomocniczy	10
16. Maszyny i urządzenia do wiercenia.....	10
17. Maszyny i urządzenia do przewietrzania i klimatyzacji.....	10
18. Odwadnianie kopalń. Pompy	11
19. Transport pionowy	11
20. Przeróbka mechaniczna	12
21. Hydraulika i pneumatyka	13
22. Ochrona środowiska. Składowanie i wykorzystanie odpadów. Rekultywacja terenu	13
23. Napędy spalinowe maszyn górniczych	14
24. Podstawy konstrukcji maszyn i urządzeń górniczych. Części maszyn	15
25. Bezpieczeństwo i higiena pracy w górnictwie. Ergonomia. Biomechanika	15
26. Eksploatacja i niezawodność maszyn i urządzeń	19
27. Napędy elektryczne. Automatyka. Mechatronika. Aparatura pomiarowa i kontrolna. Wyposażenie przeciwwybuchowe. Źródła energii	19
28. Tworzywa sztuczne w budowie maszyn górniczych	20
31. Organizacja i zarządzanie. Restrukturyzacja górnictwa	20
32. Jakość. Certyfikacja, akredytacja, normalizacja	23

WYKAZ TYTUŁÓW CZASOPISM I INNYCH ŹRÓDEŁ REFEROWANYCH W BIEŻĄCYM NUMERZE

Czasopisma:
Archiwum Budowy Maszyn (2015) 1
AT Mineral Processing (2015) 7-8
Bezpieczeństwo Pracy (2015) 8
Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie (2015) 8
Bulk Solids Handling (2015) 3
Coal International (2015) 3
Gospodarka Surowcami Mineralnymi (2015) 2
Hydraulics & Pneumatics (2015) 6, 7
International Mining (2015) May
Magazyn Ex (2015) 1
Maszyny Górnicze (2015) 3
Measurement Automation Monitoring (2015) 3
Mechanik (2015) 7
Mining Magazine (2015) June
Mining Report. Glückauf (2015) 3
Powder & Bulk (2015) 5
Problemy Eksploatacji (2015) 4
Problemy Jakości (2015) 7-8
Przegląd Górniczy (2015) 6
Przegląd Mechaniczny (2015) 7-8
Służby Utrzymania Ruchu (2015) 4
Wiadomości Górnicze (2015) 7-8, 9
Wspólne Sprawy (2015) 7-8
Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Organizacja i Zarządzanie (2015) 78
Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Transport (2015) 87

1. BADANIA. PROJEKTOWANIE. KONSTRUOWANIE. WSPOMAGANIE KOMPUTEROWE

1. Pyka I., Wierzchowski K.: **Możliwości oceny zanieczyszczenia handlowego węgla kamiennego rtęcią na podstawie analiz próbek pokładowych**. Prz. Gór. **2015** nr 6 s. 50-56, il., bibliogr. 25 poz.

Badanie laboratoryjne. Pobieranie próbek. Węgiel kamienny. Zanieczyszczenie. (Rtęć). Paliwo. Energetyka. Ochrona środowiska. GIG.

W artykule omówiono badania zawartości rtęci w próbkach pokładowych bruzdowych dokumentacyjnych oraz dwóch grupach produktów handlowych: sortymentach średnich i grubych łącznie (węgiel wzbogacony) oraz w sortymentach innych (węgiel głównie surowy - niewzbogacony). Przeprowadzono porównania w celu oceny czy wyniki oznaczeń zawartości rtęci w próbkach pokładowych bruzdowych dokumentacyjnych mogą być wykorzystane do prognozowania wyników zawartości rtęci w węglach handlowych, czyli do oceny zagrożeń środowiskowych (emisje) użytkownika węgla, jako alternatywy dla bezpośrednich pomiarów emisji rtęci u użytkowników węgla. Możliwości te są ograniczone, a różnice między zawartością rtęci w próbkach bruzdowych dokumentacyjnych, a zawartością rtęci w produktach są nieco inne niż opisane w literaturze, np. dotyczące węgla amerykańskich. Badania są ograniczane do węgla kamiennego do celów energetycznych, wydobywanego w kopalniach Górnśląskiego Zagłębia Węglowego.

Streszczenie autorskie

2. Graniczny M., Kacprzak J., Urban H., Zdanowski A.: **Wybrane ośrodki edukacji górniczej i nauk o Ziemi w Europie Środkowej i ich związki z Polską**. Prz. Gór. **2015** nr 6 s. 64-71, il., bibliogr. 17 poz.

Zaplecze naukowo-badawcze. Szkolenie. Historia górnictwa. Geologia. Górnictwo węglowe. Polska. Państw. Inst. Geol.

Pierwsze szkoły kształcące dla potrzeb górnictwa i nauk o Ziemi zaczęły powstawać na terenie Europy w XVIII wieku. Za najstarszą wyższą szkołę uznawana jest Akademia Górnicza we Freibergu, a następnie Akademia Górnicza i Leśna w Bańskiej Szczawnicy, Instytut Górniczy w Sankt-Petersburgu, Ecoles de Mines w Paryżu, Wyższa Szkoła Górnicza w Clausthal oraz Najwyższa Szkoła Górnicza w Kielcach. Zachowane dokumenty wskazują jednak, że nauczanie w Bańskiej Szczawnicy rozpoczęło co najmniej kilkanaście lat wcześniej. Na terenie Cesarstwa Austro-Węgierskiego za przełomowy dla edukacji górniczej należy uznać rok 1735, kiedy zapoczątkowano szkolenie ekspertów górniczych w wielu ośrodkach. Zasadniczym przełomem w tym zakresie był dekret cesarowej Marii Teresy, w następstwie którego rok później utworzono Wyższą Szkołę Górniczą w Bańskiej Szczawnicy, przekształconą w 1770 r. w Cesarsko-Królewską Akademię Górniczą. Innym niezwykle ważnym europejskim ośrodkiem edukacji górniczej była Szkoła Górnicza w Petersburgu powołana w listopadzie 1773 r. przez carycę Katarzynę II. Od początku działalności szkoła ta była również ośrodkiem badań naukowych z zakresu górnictwa i geologii. Wielu polskich absolwentów - geologów wielce zasłużyło się później w rozwoju nauki oddając swoje usługi zarówno na rzecz państwa rosyjskiego, jak i Polski. Jeden z absolwentów Instytutu Górniczego w Petersburgu, Stanisław Kontkiewicz rozpoczął intensywne zabiegi mające na celu otwarcie szkoły górniczej w Królestwie polskim, na terenie Zagłębia Dąbrowskiego. Ostatecznie, zabiegi grupy inicjatywnej powiodły się i w lutym 1889 nastąpiło oficjalne otwarcie Szkoły Górniczej "Szttygarka" w Dąbrowie Górniczej. Szkoła ta funkcjonuje do dnia dzisiejszego. Niewiele osób jednak wie, że na terenie ówczesnych Prus, a obecnie na terytorium naszego kraju - w Wałbrzychu (Waldenberg) - działała szkoła o podobnym profilu. Na podstawie wniosku naczelnego Urzędu Górniczego w dniu 1 lipca 1838 r. utworzono Dolnośląską Szkołę Górniczą w Wałbrzychu oraz jej filię w Tarnowskich Górach. Działalność szkoły przerwał wybuch II Wojny Światowej.

Streszczenie autorskie

3. Wołczyk W., Michalak D., Lesisz R.: **Gry szkoleniowe**. Materiały na konferencję: XIX Międzynarodowa Szkoła Komputerowego Wspomagania Projektowania, Wytwarzania i Eksploatacji, t.2, Jurata, 11-15 maja 2015 r. Mechanik **2015** nr 7 s. 979-986, il., bibliogr. 6 poz., [Dokument elektroniczny].

Wiedza. Badanie symulacyjne. Wspomaganie komputerowe. Program. Rzeczywistość wirtualna. Kadry. Szkolenie. (Gra bezpieczeństwa - serious game). BHP. Wypadkowość. Stanowisko obsługi. Projekt (PROFI). KOMAG. (Artykuł ukazał się również w wersji drukowanej, sygn. bibl. 23 012).

Opisano metodę tworzenia gier szkoleniowych (serious games), dotyczących bezpiecznych metod pracy, realizowanych w warunkach eksploatacji podziemnej. Elementem, który odróżnia tego typu gry od gier rozrywkowych jest scenariusz, w którym zawarto odniesienia do rzeczywistych sytuacji, jakie mogą zaistnieć w zakładzie górniczym, wraz z przedstawieniem skutków ryzykownych zachowań. Interaktywne gry komputerowe są obecnie rozwijającą się i coraz częściej stosowaną formą szkolenia. Odzwierciedlenie rzeczywistego świata za pomocą grafiki 3D sprawia, że materiał szkoleniowy staje się dla odbiorcy interesujący. Zbliżone do rzeczywistych zadania oraz realistyczny model prowadzenia rozgrywki zachęcają szkolonego do testowania różnych rozwiązań. Głównym celem gier nie jest jednak rozrywka, lecz szkolenie użytkowników.

Streszczenie autorskie

4. Mazurkiewicz A., Poteralska B., Walasik M.: The role of technology platform in the process of knowledge management. **Rola Platformy Technologicznej w procesie zarządzania wiedzą**. Probl. Eksploat. **2015** nr 4 s. 5-20, il., bibliogr. 30 poz.

Zaplecze naukowo-badawcze. Praca naukowo-badawcza. Transfer technologii. Sprzedaż. Wiedza. Zarządzanie (kodyfikacja). Wspomaganie komputerowe. (Platforma Technologiczna). Innowacja. Inst. Technol. Eksploat.

Zarządzanie wiedzą przybiera różne formy w zależności od charakteru działalności podmiotu, specyfiki branży i przyjętej strategii. Utworzona w instytucie badawczym modelowa Platforma Technologiczna jest narzędziem wspomagającym proces zarządzania wiedzą, a w szczególności proces kodyfikacji wiedzy. Platforma umożliwia zarówno kodyfikację wiedzy o partnerach i realizowanych projektach, jak i gromadzenie wiedzy o innowacyjnych rozwiązaniach technologicznych. Platforma umożliwia dyfuzję wiedzy do gospodarki. Jest jednocześnie podmiotem identyfikacji potrzeb i oczekiwań rynku w zakresie innowacyjnych technologii. Celem artykułu była analiza i prezentacja wykorzystania Platformy Technologicznej jako operacyjnego mechanizmu wykorzystywanego w zarządzaniu wiedzą w procesie komercjalizacji wyników prac B+R prowadzonych w jednostce naukowo-badawczej.

Streszczenie autorskie

5. Wnuk U.: Organisation and management of knowledge and technology transfer processes at research organisations: empirical study. **Organizacja i zarządzanie procesem transferu wiedzy i technologii z jednostek naukowo-badawczych: badanie empiryczne**. Probl. Eksploat. **2015** nr 4 s. 55-64, il., bibliogr. 21 poz.

Wiedza. Zarządzanie. (Transfer wiedzy). Zaplecze naukowo-badawcze. Modelowanie. Transfer technologii. Rynek. Sprzedaż. Finanse. Przedsiębiorstwo. Innowacja. Inst. Technol. Eksploat.

Rozwój gospodarek opartych na wiedzy podyktowany jest intensyfikacją procesów globalizacyjnych i rozwojem społeczeństw informacyjnych, w których znacząco wzrasta zapotrzebowanie na wiedzę i innowacje. Skuteczna realizacja procesów transferu wiedzy i technologii stanowi zatem podwaliny współczesnej gospodarki opartej na wiedzy, gdyż w rezultacie tych procesów rynek zasilany jest innowacyjnymi rozwiązaniami technologicznymi, systemowymi i procesowymi stymulującymi rozwój lepszych produktów i usług odpowiadających faktycznemu zapotrzebowaniu konsumentów i jednocześnie odgrywa kluczową rolę w kreowaniu innowacyjności gospodarki i podnoszeniu poziomu jej konkurencyjności. W artykule omówiono zagadnienia organizacji i zarządzania procesem transferu wiedzy i technologii z jednostek naukowo-badawczych. Zaprezentowano wyniki przeprowadzonych międzynarodowych studiów przypadku, które pozwoliły na wyłonienie modeli i procedur powszechnie stosowanych w celu zapewnienia efektywnej realizacji tych procesów.

Streszczenie autorskie

6. Belina B., Giesko T., Karsznia W., Mazurkiewicz A.: A practical application of a method for the evaluation of implementation maturity and commercial potential in R&D projects. **Praktyczne zastosowanie metody oceny stopnia dojrzałości wdrożeniowej oraz potencjału komercyjnego w realizacji projektów R&D**. Probl. Eksploat. **2015** nr 4 s. 113-129, il., bibliogr. 41 poz.

Zaplecze naukowo-badawcze. Praca naukowo-badawcza. Wiedza. Projekt. Zarządzanie. Innowacja. Rozwój zrównoważony. Transfer technologii. Wdrożenie. Inst. Technol. Eksploat.

Kompleksowa wieloaspektowa ocena realizacji projektów R&D oraz potencjału aplikacyjnego uzyskanych wyników powinny odgrywać decydującą rolę w odniesieniu do zasadności kontynuacji podjętych zadań badawczych oraz praktycznego wykorzystania ich rezultatów. W artykule opisano praktyczne wykorzystanie autorskiej metody oceny dojrzałości wdrożeniowej, potencjału komercyjnego oraz innowacyjności do wspomagania zarządzania realizacją projektu na przykładzie wybranych, innowacyjnych rozwiązań stanowiących rezultat Programu Strategicznego pn. "Innowacyjne systemy wspomagania technicznego zrównoważonego rozwoju gospodarki". Zaprezentowano wyniki ocen oraz ich interpretację umożliwiającą podjęcie właściwych działań korygujących. Przykłady zastosowań metod oceny stopnia dojrzałości wdrożeniowej (SDW), oceny potencjału komercyjnego (PK), a także potencjału innowacyjnego, zaprezentowane w artykule, potwierdzają wysoką przydatność proponowanej metodyki w ewaluacji projektów R&B do racjonalizacji procesów rozwoju produktu.

Ze streszczenia autorskiego

7. Walaszczyk L., Mazurkiewicz A.: Integrated management and evaluation system for strategic research programmes. **Zintegrowany system zarządzania i ewaluacji strategicznych programów badawczych**. Probl. Eksploat. **2015** nr 4 s. 131-141, il., bibliogr. 30 poz.

Zaplecze naukowo-badawcze. Praca naukowo-badawcza. Wiedza. Projekt. Zarządzanie. System. Integracja. Innowacja. Transfer technologii. (Ewaluacja). Inst. Technol. Eksploat.

Rozwój gospodarki opartej na wiedzy wymaga podejmowania inicjatyw mających istotny wpływ na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez tworzenie i wdrażanie rozwiązań innowacyjnych. Do takich inicjatyw można zaliczyć między innymi strategiczne programy badawcze charakteryzujące się wielopoziomowością, mnogością celów oraz uzyskanych rezultatów i wysokim budżetem. Artykuł dotyczy zintegrowanego systemu zarządzania i ewaluacji dedykowanego strategicznym programom badawczym. Autorzy prezentują koncepcję oraz strukturę systemu, a szczególną uwagę poświęcają ewaluacji umożliwiającej systematyczną poprawę skuteczności i efektywności programu strategicznego oraz prowadzonych w jego ramach projektów badawczych.

Ze streszczenia autorskiego

8. Bieńkowski M.: **Oprogramowanie dla górnictwa**. Powd. Bulk **2015** nr 5 s. 20-22, il.
Geologia. Modelowanie (3D). Wspomaganie komputerowe. Program (Surpac; MineMapper3D; Studio 5D Planner; NPV Scheduler; Vulcan). Wizualizacja. Badanie symulacyjne. Złoże. Górnictwo.
Obecnie każda branża wykorzystuje dedykowane do swoich potrzeb specjalistyczne oprogramowanie. Nie inaczej jest w przypadku górnictwa. Oprogramowanie, z którego korzystają zarówno kopalnie odkrywkowe, jak i górnictwo podziemne pozwala w krótkim czasie zebrać dane geologiczne i eksploatacyjne, przeprowadzić obliczenia i wizualizacje związane bezpośrednio z eksploatacją złoża, czy zaprojektować nową "odkrywkę" lub zoptymalizować rozkład korytarzy w podziemnej kopalni.
Streszczenie autorskie
9. Bendkowski J.: **Uwarunkowania międzyorganizacyjnego transferu wiedzy w łańcuchu dostaw produktów innowacyjnych**. Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 7-20, il., bibliogr. 25 poz.
Wiedza. Zarządzanie. (Transfer wiedzy). Transfer technologii. Wyrób. Innowacja. Produkcja. Organizacja. Logistyka. (Łańcuch dostaw). P.Śl.
Efektywność łańcucha dostaw produktów innowacyjnych jest uzależniona od intensywnej wymiany informacji i wiedzy pomiędzy kooperującymi przedsiębiorstwami oraz zdolności do przekształcenia nabytej wiedzy w kompetencje pozwalające na wspólne projektowanie, dystrybucję i sprzedaż produktów oraz usług na rynku. W artykule przedstawiono proces międzyorganizacyjnego transferu wiedzy z perspektywy międzyorganizacyjnego uczenia się oraz scharakteryzowano jego główne bariery.
Streszczenie autorskie
10. Bijańska J.: **O pewnych problemach w ocenie ekonomicznej efektywności projektów rozwojowych przedsiębiorstw produkcyjnych**. Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 37-50, il., bibliogr. 17 poz.
Projekt. Zarządzanie. Efektywność. Analiza ekonomiczna. Przedsiębiorstwo. Rozwój. P.Śl.
Wymóg ekonomicznej efektywności działania przedsiębiorstw determinuje przebieg procesu podejmowania decyzji rozwojowych. W procesie tym, oprócz oceny możliwości osiągnięcia założonych celów projektowych, należy uwzględnić ekonomiczne skutki podjęcia określonych decyzji. W praktyce złożoność sytuacji decyzyjnych sprawia, że ocena ekonomicznych skutków realizacji projektów wymaga rozwiązania wielu problemów. W artykule przedstawiono te podstawowe, do których należą: wybór metod oceny ekonomicznej efektywności odpowiednio do specyfiki sytuacji decyzyjnej, a także podjęcie decyzji o realizacji projektów ekonomicznie nieefektywnych.
Streszczenie autorskie
11. Dohn K.: **Przepływ wiedzy w organizacji - próba konceptualizacji**. Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 85-97, il., bibliogr. 28 poz.
Wiedza. Zarządzanie. (Przepływ wiedzy). Modelowanie. Terminologia. Produkcja. Organizacja. Przedsiębiorstwo. P.Śl.
Proces nabywania wiedzy przez organizacje nie jest łatwy, a jej rozpowszechnianie wśród osób, organizacji i sieci przedsiębiorstw jest jeszcze bardziej skomplikowane. Zrozumienie mechanizmów zaangażowanych w przepływ wiedzy między organizacjami może przyczynić się do zminimalizowania problemów związanych z realizowanymi przez nie procesami. W artykule przeprowadzono weryfikację charakteru przepływów, przedstawiono model przepływu wiedzy wraz z charakterystyką poszczególnych elementów modelu. Podjęto zatem próbę uporządkowania jednego z obszarów doskonalenia zarządzania wiedzą w organizacji.
Streszczenie autorskie
12. Dźwigoł H.: **Założenia do budowy metodyki badawczej**. Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 99-116, il., bibliogr. 28 poz.
Praca naukowo-badawcza. Badanie naukowe. (Metodyka). Modelowanie. Zarządzanie. Organizacja. Przedsiębiorstwo. P.Śl.
W artykule przedstawiono sposób podejścia do budowy założeń metodyki badawczej przy pisaniu prac naukowych. Omówiono zarys wybranych metod i technik badawczych w naukach o zarządzaniu oraz opisano przykład założeń do procesu badawczego z zastosowaniem autorskiej metody LIDER. Autor w procesie badawczym zwraca szczególną uwagę na precyzyjne zaprojektowanie badań, stworzenie modelu badawczego i wybór konkretnych metod badawczych.
Streszczenie autorskie
13. Grabowska J.: **Grupowa ocena ekspertów do identyfikacji czynników kształtujących system informacji logistycznej. Założenia i opis metody, wybór czynników i dobór ekspertów**. Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 155-165, il., bibliogr. 5 poz.
Badanie naukowe. System ekspertowy. Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. Logistyka. Górnictwo węglowe. Węgiel kamienny. Handel. Sprzedaż. P.Śl.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie założeń i opis metody grupowej oceny ekspertów, wybór czynników wpływających i kształtujących system informacji logistycznej w kanałach dystrybucji węgla kamiennego oraz dobór ekspertów do oceny tych czynników. Jest to pierwszy etap badań, mający za zadanie określenie znaczenia ważności wyodrębnionych czynników dla kształtowania systemu informacji logistycznej.

Streszczenie autorskie

14. Ober A.: **System zarządzania projektami jako element procesu innowacyjnego w uczelniach i jednostkach badawczo-rozwojowych**. Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 305-317, il., bibliogr. 19 poz.

Zaplecze naukowo-badawcze. Praca naukowo-badawcza. Projekt. Zarządzanie. Transfer technologii. Wdrożenie. Przedsiębiorstwo. Organizacja. Innowacja. P.Śl.

Artykuł przedstawia wyniki pilotażowych badań w zakresie stosowania systemów zarządzania projektami, jako wewnętrznego czynnika wpływającego na zdolność uczelni do tworzenia i wdrażania przydatnych rynkowo innowacji.

Streszczenie autorskie

15. Zoleński W.: **Oceny wielokryterialne w procesach decyzyjnych**. Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 541-551, il., bibliogr. 11 poz.

Badanie naukowe (analiza wielokryterialna). (Teoria decyzji). Wiedza. System ekspertowy. Modelowanie. Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. P.Śl.

Oceny wielokryterialne złożonych zjawisk są ważną częścią problemów decyzyjnych. W ocenach wielokryterialnych występują różnego typu trudności, a w szczególności licznosc i różnorodność ocenianych zjawisk, licznosc i różnorodność zmiennych diagnostycznych, charakteryzujących oceniane zjawisko, trudność przekształcenia charakterystyk jakościowych na mierniki ilościowe oraz trudności w agregacji cząstkowych kryteriów oceny. W artykule przedstawiono wybrane modele ocen wielokryterialnych, które odpowiadają różnym sytuacjom decyzyjnym.

Streszczenie autorskie

16. Gryniewicz-Bylina B., Kozieł A., Madejczyk W., Orzech Ł.: **Rozszerzenie zakresu badań w Akredytowanych Laboratoriach ITG KOMAG zgodnie z potrzebami rynku**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 5-14, il., bibliogr. 18 poz.

Zaplecze naukowo-badawcze. Praca naukowo-badawcza. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. Wspomaganie komputerowe. Laboratorium. Akredytacja. Wyrób. Cykl życia. Jakość. Rynek. KOMAG.

W artykule przedstawiono działania Instytutu Techniki Górniczej KOMAG zmierzające do ciągłego doskonalenia i rozwoju infrastruktury badawczej oraz poszerzenia możliwości prowadzenia badań naukowych i usług badawczych w wiodących obszarach jego aktywności. Zaprezentowano najważniejsze prace badawcze trzech akredytowanych laboratoriów Instytutu: Laboratorium Badań, Laboratorium Badań Stosowanych oraz Laboratorium Inżynierii Materiałowej i Środowiska, z zakresu oceny bezpieczeństwa użytkowania wyrobów i ich oddziaływania na środowisko. Spełniają one wymagania Dyrektyw oraz potrzeby klientów rynku przemysłowego i konsumenckiego.

Streszczenie autorskie

17. Hordyniak E.: **KOMAG w Europejskiej Przestrzeni Badawczej**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 109-112, il.

Zaplecze naukowo-badawcze. Praca naukowo-badawcza. Projekt. UE. Współpraca międzynarodowa. KOMAG.

Udział Instytutu Techniki Górniczej KOMAG w Europejskiej Przestrzeni Badawczej rozpoczął się jeszcze przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. W artykule przedstawiono realizację projektów badawczych współfinansowanych przez Komisję Europejską, oraz drogę jaką przeszedł KOMAG stając się jedną z najlepszych jednostek badawczych w Europie.

Streszczenie autorskie

18. Pieczora E., Zając R., Okulińska A., Stańczak L.: **Działalność ITG KOMAG w rozpowszechnianiu wiedzy**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 113-119, il., bibliogr. 9 poz.

Zaplecze naukowo-badawcze. Praca naukowo-badawcza. Wiedza. (Transfer wiedzy). Informacja. Bibliografia. INTE. Konferencja. Targi. Wystawa. Internet. KOMAG.

W każdej dziedzinie nauki przekazywanie i rozpowszechnianie wyników badań jest bardzo ważne, gdyż tworzy system komunikacji pomiędzy nauką a przemysłem. Przepływ wiedzy z ITG KOMAG w sferę przemysłową (praktycznych zastosowań) odbywa się poprzez upowszechnianie aktualnego stanu wiedzy, innowacji i innych osiągnięć poprzez publikacje naukowe, konferencje, seminaria szkoleniowe, a także czynny udział w targach branżowych. Coraz większe znaczenie w przekazywaniu wiedzy ma obecnie Internet.

Streszczenie autorskie

19. Ciepela P., Walaszczyk J.: **Cyberbezpieczeństwo kompleksowe - bezpieczeństwo teleinformatyczne jako element dopełniający dla bezpieczeństwa procesowego**. Mag. Ex **2015** nr 1 s. 41-48, il.

Wiedza. Zarządzanie. Organizacja. Informacja. Dane. Proces technologiczny. System. Cykl życia. Bezpieczeństwo. Informatyka. EY OT Advisory.

Bezpieczeństwo procesowe rozumiemy jako technologię, procesy i organizację, która wspomaga bezpieczne prowadzenie procesu technologicznego. Na tak zdefiniowane bezpieczeństwo procesowe składa się bezpieczeństwo funkcjonalne rozumiane jako ogólne podejście do wszystkich działań w cyklu życia bezpieczeństwa systemów, bezpieczeństwo fizyczne, bezpieczeństwo organizacyjno-proceduralne oraz ostatnio coraz częściej bezpieczeństwo teleinformatyczne. Bezpieczeństwo teleinformatyczne stanowi więc część kompleksowego podejścia do bezpieczeństwa procesowego i jest jego istotnym elementem, a obserwując cyberataki na przestrzeni ostatnich lat, można wnioskować, że znaczenie cyberbezpieczeństwa będzie coraz większe.

Z artykułu

Zob. też poz.: 23, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 36, 39, 41, 44, 46, 47, 48, 54, 62, 63, 65, 71, 73, 78, 79, 85, 89, 90, 92, 97, 98, 100, 111.

2. MASZYNY DO DRAŻENIA CHODNIKÓW

20. Bertignoll H.: Productivity in roadway development. **Produktywność podczas drążenia chodników**. Int. Min. **2015** nr May s. 8, 10-11, il.

Chodnik. Drążenie. Urabianie ciągle. Kombajn chodnikowy (Sandvik MR341). Wydajność. Produktywność. Wentylacja. Kierowanie stropem. Kotwienie stropu. Obudowa kotwiowa. Badanie symulacyjne. Wspomaganie komputerowe. Wizualizacja. Górnictwo węglowe. Polska. Konferencja (Rapid Development 2014, Kraków).

21. Rak Z., Stasica J., Borgiel D., Ciepłński Z.: **Wysoko wydajny przodek chodnikowy w drążeniu wyrobisk przewidzianych do późniejszego wykorzystania w jednostronnym otoczeniu zrobów**. Prz. Gór. **2015** nr 6 s. 16-22, il., bibliogr. 12 poz.

Chodnik podścianowy (kierunkowy). Drążenie. Kombajn chodnikowy (MR340X-Ex/201). Warunki górnictwo-geologiczne. Obudowa łukowa. Opinka. (Wykładka mechaniczna). Obudowa kotwiowa. Kotew klejona. Kotew strunowa. Organizacja pracy. AGH. PG Silesia.

PG "Silesia" stosując eksploatację pokładów ścianami od pola, od kilku lat doskonalili technikę drążenia i zabezpieczania wyrobisk podścianowych w aspekcie ich utrzymywania za frontem eksploatacji. Artykuł przedstawia najnowsze doświadczenia PG "Silesia" w zakresie wdrożenia technologii drążenia wyrobisk przygotowawczych wysoko wydajnym przodkiem z wykorzystaniem kombajnu MR340X-Ex/201. W drążonym chodniku podścianowym zastosowano kotwienie skał stropowych bezpośrednio w przodku. Ponadto zastosowano wykładkę mechaniczną, przykotwienie łuków stropnicowych kotwiami strunowymi iniekcyjnymi oraz nowoczesny system transportu przodkowego i odstawy urobku. Artykuł krótko charakteryzuje zastosowane technologie oraz prezentuje rezultaty drążenia chodnika.

Streszczenie autorskie

22. **Kombajny chodnikowe JOY pracują w skrajnie trudnych warunkach**. Informacja sponsorowana. Wiad. Gór. **2015** nr 9 s. 493-494, il.

Chodnik. Drążenie. Skała otaczająca. Wytrzymałość (do 100 MPa). Ściskanie. Kombajn chodnikowy (JOY RH 200CS/CD; JOY RH 150CD). Organ urabiający o osi pionowej. Organ urabiający o osi poziomej. Joy Global Polska sp. z o.o.

Niedawno firma Joy Global (Polska) dostarczyła na rynek polski dwa nowe kombajny chodnikowe. Pierwsza maszyna (model JOY RH 200CS/CD) została dostarczona do firmy "Remagum", która wykonuje kompleksowe prace górnicze związane z wykonywaniem wyrobisk przygotowawczych. Druga maszyna (model JOY RH 150CD) znalazła zastosowanie w Zakładzie Górniczym "Janina", Tauron Wydobycie SA. Kombajny JOY RH 150 i RH 200 to produkty przeznaczone do drążenia wyrobisk korytarzowych w kopalinach użytecznych oraz skałach płonnych o wytrzymałość na ściskanie do 100 MPa. Cecha wyróżniająca nowe kombajny chodnikowe to możliwość zastosowania dwóch rodzajów organów urabiających (CS - organ osiowy, CD - organ poprzeczny).

Z artykułu

Zob. też poz.: 23, 32, 77.

3. OBUDOWA CHODNIKOWA. MECHANIKA GÓROTWORU

23. Rotkegel M., Szot Ł., Witek M., Szewczyk B.: **Zastosowanie nowoczesnych narzędzi w projektowaniu obudowy chodnika podstawowego w pokładzie 510 w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego "Guido"**. Wiad. Gór. **2015** nr 7-8 s. 387-394, il., bibliogr. 13 poz.

Obudowa odrzwiowa. Obudowa prostokątna. Projektowanie. Wspomaganie komputerowe. Modelowanie (3D). (Skaning laserowy). Laser. Chodnik główny. Zarys. Kopalnia węgla (Guido). Historia górnictwa. GIG.

W artykule przedstawiono przykład zaprojektowania obudowy chodnika podstawowego w pokładzie 510 w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego "Guido" w Zabrze. W pracach projektowych wykorzystano technikę

skaningu laserowego, pozwalającą na uzyskanie chmury punktów opisującej kształt i gabaryty przekroju poprzecznego wzdłuż wybiegu wyrobiska. Na podstawie pomiarów dołowych możliwe było indywidualne zaprojektowanie obudowy dla poszczególnych odcinków chodnika, charakteryzującego się dużą zmiennością szerokości i wysokości.

Streszczenie autorskie

24. Szyguła M., Mazurek K., Kozłowski B.: **Innowacyjna hydrauliczna obudowa dla ratownictwa górniczego**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 29-35, il., bibliogr. 8 poz.

Obudowa indywidualna (HOR-01). Obudowa odrzwiowa. Podpora hydrauliczna (SHR-700; SHR-960). Stropnica. Osłona. Charakterystyka techniczna. BHP. Chodnik ucieczkowy. Ratownictwo górnicze. Akcja ratownicza. Sprzęt ratowniczy. Normalizacja. Certyfikacja. UE. Projekt (INREQ). KOMAG. Herkules sp. z o.o.

W artykule omówiono rodzaje obudowy stosowanej w ratownictwie górniczym. Przedstawiono innowacyjne rozwiązania nowej obudowy dla ratownictwa górniczego, jak również możliwości zastosowania jej elementów w ratownictwie technicznym.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 21, 81.

4. MASZYNY ŁADUJĄCE

25. Making the grade. **Tworzenie nowej klasy urządzeń**. Min. Mag. **2015** nr June s. 47, il.
Ładowarka czerpakowa (Atlas Copco ST18). Podwozie kołowe. Górnictwo rud. Australia.
26. Technology leaders combine in training pact. **Liderzy w technice ładowania złączeni w pakcie szkoleń**. Min. Mag. **2015** nr June s. 48-49, il.

Ładowarka czerpakowa. Podwozie kołowe. Sterowanie automatyczne. Sterowanie zdalne. Operator. Szkolenie. Wspomaganie komputerowe. Wizualizacja. Badanie symulacyjne.

5. MASZYNY URABIAJĄCE

27. Gumiński A.: **Analiza możliwości zwiększenia efektywności wykorzystania środków produkcji w ścianach wydobywczych kopalni węgla kamiennego**. Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 167-177, il., bibliogr. 7 poz.

Kombajn ścianowy. Wybieranie ścianowe. Technologia wybierania. Efektywność. Wydajność. Wydobywanie. Parametr. Obliczanie. Warunki górniczo-geologiczne. Organizacja pracy. Zarządzanie. Przystój. P.Śl.

W artykule przedstawiono wyniki badań dotyczące efektywności wykorzystania środków produkcji w ścianach wydobywczych, przeprowadzonych w polskich kopalniach węgla kamiennego. Badania objęły wywiady bezpośrednie z kadrą inżyniersko-techniczną, analizę materiałów eksploatacyjno-ruchowych oraz analizę parametrów charakteryzujących wytypowane do badań ściany wydobywcze. Głównym rezultatem przeprowadzonych badań była identyfikacja i ocena czynników determinujących poziom efektywności wykorzystania pracy kombajnu węglowego w analizowanych ścianach produkcyjnych. Dodatkowo zaproponowano metodę analizy możliwości zwiększenia efektywności wykorzystania środków produkcji w ścianach wydobywczych kopalni węgla kamiennego, uwzględniającą zmiany w organizacji pracy i pracochłonności procesów technologicznych.

Streszczenie autorskie

28. Winkler T., Drwięga A.: **Nowe rozwiązania inteligentnych maszyn dla górnictwa**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 15-21, il., bibliogr. 7 poz.

Kombajn ścianowy (KSW-800NE). Przenośnik zgrzeblowy ścianowy. Sterowanie automatyczne. Monitoring. Diagnostyka techniczna. Wspomaganie komputerowe (IT). Sztuczna inteligencja. Mechatronika. KOMAG.

W artykule zaprezentowano przykładowe rozwiązania konstrukcyjne i organizacyjne opracowane w Instytucie Techniki Górniczej KOMAG, wykorzystujące metody i narzędzia objęte wspólną nazwą - Information Technology (IT). Przedstawiono przykładowe maszyny i urządzenia, których praca jest kontrolowana i nadzorowana przez zaawansowane systemy mechatroniczne, takie jak kombajn ścianowy KSW-800NE i przenośnik zgrzeblowy.

Streszczenie autorskie

29. Winkler T., Pieczora E., Marcińczyk M., Kozłowski J.: **Innowacyjne rozwiązanie kombajnu KSW-800NE efektem współpracy KOMAG-u i KOPEX-u**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 22-28, il., bibliogr. 13 poz.

Kombajn ścianowy (KSW-800NE). Projektowanie. Wspomaganie komputerowe. Prototypowanie. Rzeczywistość wirtualna. Projekt (INERG). Współpraca (IniTech). Innowacja. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. Badanie eksploatacyjne. KOMAG. Kopex Machinery SA.

Konsorcjum złożone z Instytutu Techniki Górniczej KOMAG (koordynator projektu), KOPEX Machinery SA oraz KOPEX Electric Systems SA zrealizowało, w ramach inicjatywy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pod nazwą IniTech, projekt pt.: "Innowacyjne rozwiązania maszyn wydobywczych, podnoszące bezpieczeństwo energetyczne kraju" (akronim INERG), w ramach którego opracowano kombajn ścianowy KSW-800NE. W artykule przedstawiono najważniejsze cechy i funkcje kombajnu oraz omówiono wyniki badań stanowiskowych i eksploatacyjnych.

Streszczenie autorskie

6. URABIANIE. SPOSOBY URABIANIA. NARZĘDZIA SKRAWAJĄCE

30. Biessikirski A., Dworzak M., Pyra J., Sołtys A., Twardosz M.: **Kompleksowa analiza fragmentacji usypu urobku.** Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. **2015** nr 8 s. 25-33, il., bibliogr. 14 poz.

Urabianie strzelaniem. Urobek. Klasa ziarnowa. Analiza ziarnowa (fragmentacja usypu urobku). Wspomaganie komputerowe. Program (Split Desktop 2.0.). Modelowanie. (Fotogrametria). AGH.

Pośrednie metody oceny fragmentacji urobku, wykorzystujące m.in. oprogramowanie komputerowe (np. Split Desktop 2.0.), znajdują coraz szersze zastosowanie przy ocenie efektów prowadzonych robót strzałowych. W artykule przedstawiono kompleksową ocenę fragmentacji urobku uzyskaną z wykorzystaniem wyników dodatkowych analiz przeprowadzonych w przekroju usypu. Ponadto, zaprezentowano wynik analizy kształtu oraz odrzucenia usypu, które uzyskano z wykorzystaniem modelu cyfrowego sporządzonego metodą SfM.

Streszczenie autorskie

7. OBUDOWA ŚCIANOWA

Zob. poz.: 39.

8. ZMECHANIZOWANE KOMPLEKSY ŚCIANOWE. WYBIERANIE ŚCIANOWE

Zob. poz.: 27, 77, 80, 81.

10. MASZYNY I URZĄDZENIA DO ODSTAWY UROBKU Z PRZODKÓW EKSPLOATACYJNYCH

31. Kurcz S.: **Jazda ludzi przenośnikami taśmowymi - wybór czy konieczność? - część I.** Wsp. Spr. **2015** nr 7-8 s. 6-9, il.

Przenośnik taśmowy. Jazda ludzi. Przepis prawny. Wymagania. BHP. Dane statystyczne. WUG.

Najlepszym rozwiązaniem dla wszystkich użytkowników przenośników taśmowych w kopalniach węgla kamiennego byłoby doprowadzenie do sytuacji, w której wszyscy producenci oferowaliby przenośniki taśmowe dostosowane i wyposażone do prowadzenia nimi jazdy ludzi. Przenośniki taśmowe, dla których producenci nie przewidzieli zabudowy urządzeń pozwalających na prowadzenie nimi jazdy ludzi, mogą być dodatkowo w takie urządzenia wyposażone.

Z artykułu

32. Niermann J.: Heavy duty conveyor drives. **Wysoko wydajne napędy przenośników.** Bulk Solids Handling **2015** nr 3 s. 26-28, il.

Przenośnik taśmowy. Przenośnik z górną taśmą nośną. Przenośnik z dolną taśmą nośną. Napęd elektryczny. Silnik elektryczny. Przekładnia zębata. Tunel (Alpy, Szwajcaria). Drażenie. Niemcy.

33. Dratt M., Katterfeld A., Wheeler C.A.: Determination of the Bulk Flexure Resistance via coupled FEM-DEM Simulation. **Wyznaczanie odporności taśmy na ugięcia pod wpływem ładunku z zastosowaniem symulacji opartej na połączonych metodach MES i MED.** Bulk Solids Handling **2015** nr 3 s. 50-58, il., bibliogr. 20 poz.

Przenośnik taśmowy. Zestaw krążnikowy. Taśma przenośnikowa. Obciążenie dynamiczne. Odkształcenie. Obliczanie. Modelowanie. MES. MED. Badanie symulacyjne. Wspomaganie komputerowe. Niemcy. Australia.

34. Januszek A.: **Zmniejszenie wysokości łańcucha zwiększa efektywność wydobywania węgla.** Informacja sponsorowana. Wiad. Gór. **2015** nr 9 s. 485-486, il.

Przenośnik zgrzeblowy ścianowy. Łańcuch pociągowy. Łańcuch ogniowy (płaski podwójnie niski). Zarys. Wytrzymałość. Obciążenie dynamiczne. Tarcie. Odporność. Produkcja. FASING SA.

Niniejszy artykuł traktuje o łańcuchach płaskich podwójnie niskich 22x86-61 i 24x86-64, natomiast możliwości produkcyjne FASING-u pozwalają także wytwarzać łańcuchy płaskie o wielkości do 48. W ostatnim czasie została wdrożona do produkcji wielofunkcyjna, sterowana elektronicznie maszyna SCB-60, pozwalająca na montaż łańcuchów o wielkościach od 38 do 60. Jej zaletami jest automatyczne i naprzemienne podawanie prętów i odkuwek, automatyczne łączenie oraz bezobsługowy odbiór łańcucha i jego paletyzacja. Już wkrótce ukaże się informacja o produkowanych nowościach.

Streszczenie autorskie

35. Ciebień K.: **Bezpieczeństwo pożarowe systemów przenośników. Kompleksowe rozwiązanie detekcji ognia firmy PATOL LTD.** Mag. Ex 2015 nr 1 s. 31-40, il.

Przenośnik taśmowy. Taśma przenośnikowa. BHP. Zagrożenie. Pożar kopalniany. Samozapalność. Wykrywanie. Przyrząd pomiarowy. Promieniowanie (podczerwone). Czujnik. Iskrobezpieczność. Wybuch. Dyrektywa (ATEX). Certyfikacja (IECEX). UE. Automatic Systems Engineering sp. z o.o.

Systemy przenośników są narażone na wybuch pożaru z powodu zarówno przyczyn zewnętrznych, jak i awarii sprzętu. Jednak łatwopalność transportowanych nimi produktów, w tym możliwość samozapłonu niektórych z nich, sprawia, że zagrożenie jest jeszcze większe i wymaga szczególnego podejścia. Jednym z najbardziej efektywnych sposobów wykrywania ognia na pracującym przenośniku jest monitorowanie go pod kątem emisji promieniowania podczerwonego ciała doskonale czarnego.

Z artykułu

Zob. też poz.: 28, 77.

11. TRANSPORT KOŁOWY

36. Dumitriu M.: Influence of the longitudinal and lateral suspension damping on the vibration behaviour in the railway vehicles. **Wpływ tłumienia wzdłużnego i poprzecznego w zawieszeniu na właściwości wibracji pojazdów szynowych.** Arch. Bud. Masz. 2015 nr 1 s. 115-140, il., bibliogr. 27 poz.

Transport torowy. Transport powierzchniowy. Tor jezdny. Szyna. Drgania. Tłumienie drgań. (Nadwozie). Ruch. Prędkość. Parametr. Obliczanie. Modelowanie. Badanie symulacyjne. Rumunia.

W artykule skoncentrowano się na wpływie, jaki tłumienie wzdłużne i poprzeczne w zawieszeniu, w połączeniu z prędkością, ma na właściwości drgań pojazdów szynowych poruszających się po torze prostym. W oparciu o model pojazdu o 17 stopniach swobody opracowano symulacje numeryczne, które pozwalają na ewaluację właściwości dynamicznych pojazdu w zakresie prędkości podkrytycznych. Na podstawie funkcji odpowiedzi częstotliwościowych dla drgań harmonicznym i przypadkowym wyznaczono szereg podstawowych właściwości stabilnego zachowania się pojazdu w warunkach wymuszonych drgań poprzecznych. Pokazano też możliwości obniżenia poziomu drgań nadwozia przez zmianę tłumienia w zawieszeniu.

Streszczenie autorskie

37. Nieśpiałowski K.: **Evolution of Lds locomotive's hydraulic drive.** Wiad. Gór. 2015 nr 9 s. 471-476, il., bibliogr. 9 poz.

Lokomotywa spalinowa (Lds-100K-EM; Lds-100K-EM-A). Silnik Diesla. BHP. Napęd hydrostatyczny. Układ hydrauliczny. Pompa hydrauliczna. Pompa zębata. Iskrobezpieczność. Wybuch. BHP. Ergonomia. KOMAG.

W polskim górnictwie do transportu materiałów i odstawy urobku stosuje się między innymi środki transportu szynowego, wyposażone w lokomotywy z napędem spalinowym i elektrycznym. Część lokomotyw wyposażona jest w hydrauliczne układy zasilania i sterowania, ze względu na specyficzne warunki panujące w kopalniach. Jedną z lokomotyw dołowych spalinowych, w której zastosowano napęd hydrostatyczny, jest lokomotywa typu Lds. W artykule opisano budowę układu hydraulicznego zastosowanego w wymienionej lokomotywie oraz jego kolejne modyfikacje.

Streszczenie autorskie

12. TRANSPORT HYDRAULICZNY I PNEUMATYCZNY

38. Woś J.: **Rury stalowe z polietylenową powłoką i teleskopem - nowa rewolucyjna generacja produktu.** Artykuł sponsorowany. Wiad. Gór. 2015 nr 9 s. 495-497, il., bibliogr. 10 poz.

Transport hydrauliczny. Transport pneumatyczny. Rurociąg. Rura (teleskopowa). Materiał konstrukcyjny. Stal. Tworzywo sztuczne (polietylen). Powłoka ochronna (wewnętrzna). ELPLAST+ sp. z o.o.

Podstawowe aplikacje rur stalowych z wewnętrzną polietylenową powłoką to podziemne wyrobiska i pomieszczenia zakładów górniczych, jak również szyby i powierzchnia zakładów górniczych - na przykład w zakłady wzbogacania kopalni. W miejscach tych wykorzystanie rurociągów może być dosłownie wszechstronne. Ciśnieniowymi rurociągami można transportować standardowo wodę, wodę technologiczną z dużą zawartością zawieszin, wodę lodową w instalacjach klimatycznych, cieczy różnego typu, agresywne chemicznie media, podsadzkę hydrauliczną, sprężone powietrze i gazy inertne.

Z artykułu

13. TRANSPORT KOPALNIANY POMOCNICZY

39. Dudek M., Pawlas J.: **Analizy kolizyjności w szynowym transporcie pomocniczym**. Prz. Gór. **2015** nr 6 s. 23-34, il., bibliogr. 12 poz.

Transport maszyn i urządzeń. Transport pomocniczy. Kolej spągowa. Kolej podwieszona. Kolej jednoszynowa. (Kolizyjność). Projektowanie. Wspomaganie komputerowe. Program (AutoCAD). Modelowanie (2D). System (STD - Safe Trans Design). Badanie symulacyjne. Obudowa zmechanizowana ścianowa. Sekcja obudowy. BHP. Projekt (MINTOS). KOMAG.

Transport kopalniany materiałów i przewóz osób w podziemnych wyrobiskach górniczych prowadzony jest z wykorzystaniem kopalnianej kolei podziemnej, kolejek spagowych oraz kolejek podwieszonych. Zwiększające się gabaryty i masy transportowanych maszyn i urządzeń wymagają projektowania systemów transportowych w oparciu o analizy istniejących tras, pod względem możliwości wystąpienia kolizji z obudową oraz wyposażeniem wyrobisk korytarzowych, co wiąże się również z właściwym doбором zastosowanych urządzeń transportowych. W artykule przedstawiono komputerową metodę analizy możliwości wystąpienia kolizji, dla kolejek spagowych oraz podwieszonych, za pomocą autorskiego oprogramowania, opracowanego w ITG KOMAG. Omówiono założenia metody i jej implementację w środowisku programu AutoCAD. Przedstawiono integrację opracowanego oprogramowania z systemem Safe Trans Design (STD), wdrożonym w kopalniach JSW SA. Zaprezentowano przykłady analiz kolizyjności w przypadku transportu sekcji obudowy zmechanizowanej kolejką podwieszoną.

Streszczenie autorskie

40. Drwięga A., Polnik B., Kalita M.: **Innowacyjne urządzenia transportowe z elektrycznym napędem akumulatorowym**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 36-44, il., bibliogr. 8 poz.

Kolej podwieszona. Kolej jednoszynowa. Lokomotywa akumulatorowa (GAD-1). Wózek jezdny (akumulatorowy - PCA-1). Silnik elektryczny (bezszcotkowy z magnesami trwałymi). Napęd (cierny i zębatkowy). Akumulator elektryczny (litowo-jonowy). Innowacja. Energia. Odzysk. (Rekuperacja energii). KOMAG.

W urządzeniach transportowych stosowanych w podziemiach kopalń węgla mają zastosowanie głównie napędy spalinowe. Posiadają one wady związane z emitowaniem ciepła oraz toksycznych spalin. Mając na uwadze potrzebę poprawy warunków pracy w podziemiach kopalń w ITG KOMAG opracowano elektryczne maszyny transportowe PCA-1 oraz GAD-1, poruszające się po trasie podwieszanej. Maszyny te są napędzane z baterii akumulatorów składającej się z ogniw litowo-jonowych, o względnie dużej gęstości energii. W artykule omówiono rozwiązania techniczne tych maszyn, omówiono aspekty energetyczne, zagadnienie rekuperacji energii i warunki jakie powinny być spełnione w celu zapewnienia bezpieczeństwa eksploatacji ogniw litowo-jonowych.

Streszczenie autorskie

41. Tokarczyk J., Dudek M., Szewerda K., Turewicz A.: **Metody i narzędzia wspomagające projektowanie bezpiecznych środków technicznych do transportu materiałów i przewozu osób w kopalniach węgla kamiennego**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 45-52, il., bibliogr. 9 poz.

Transport maszyn i urządzeń. Transport pomocniczy. Kolej spągowa. Kolej podwieszona. Kolej jednoszynowa. (Kolizyjność). Projektowanie. Wspomaganie komputerowe (CAD). Program (MBS). Badanie symulacyjne. MES. System (STD - Safe Trans Design). BHP. KOMAG.

W Laboratorium Metod Wirtualnego Prototypowania ITG KOMAG od szeregu lat prowadzone są prace mające na celu rozwój narzędzi programowych oraz rozwój metod w zakresie wirtualnego prototypowania systemów mechanicznych. W artykule przedstawiono metodę wspomagania projektowania układów pomocniczego transportu kopalnianego oraz metodę służącą do analizy kolizyjności na trasach transportu pomocniczego z użyciem kolejek podwieszonych i spagowych. Zaprezentowano również metody numeryczne stosowane do oceny rozwiązań konstrukcyjnych zawiesi i złączy tras kolejek podwieszonych, ciągników manewrowych oraz kabin operatorów.

Streszczenie autorskie

16. MASZyny I URZĄDZENIA DO WIERCENIA

42. Pegg J.: Mining drill provides high torque in small space. **Wiertnica górnicza - wysoki moment obrotowy na małej powierzchni**. Hydraul. Pneum. [USA] **2015** nr 7 s. 16-17, il.

Wiertnica obrotowa (Redbore 30). Napęd hydrauliczny (bezprzekładniowy). Silnik hydrauliczny. Moment obrotowy. Górnictwo rud.

17. MASZyny I URZĄDZENIA DO PRZEWIETRZANIA I KLIMATYZACJI

Zob. poz.: 82.

18. ODWADNIANIE KOPALŃ. POMPY

43. Loster T.: **Niespotykany eksponat - zespół pompy firmy Sulzer w kopalni zabytkowej "Guido"**. Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. **2015** nr 8 s. 49-52, il., bibliogr. 12 poz.

Odwadnianie kopalni. Pompa tłokowa. Pompa odśrodkowa. Produkcja (Sulzer). Historia górnictwa. Kopalnia węgla (Guido).

Przekazany do Muzeum Górnictwa Węglowego zespół pompy firmy Sulzer został przetransportowany i ułożony w komorze pomp głównego odwadniania na poz. 170 m w Skansenie Muzealnym "Guido", a faktycznie w ówczesnej kopalni doświadczalnej M-300 w Zabrze. Wyeksponowany zestaw pompy nie został zmontowany; był prezentowany w częściach. Podziwiającemu ten jedyny zachowany obecnie na świecie zestaw pompy firmy Sulzer należy uświadomić, że wyrzucał on z podziemi kopalni "Matylda" w Chrzanowie 25 ton wody w ciągu jednej minuty. Bliźniaczy zestaw pompy, który miał ubogacić zakładany skansen górniczy w kopalni "Siersza" nie zachował się. Przypuszczalnie, jak wiele unikatowych zabytków techniki z likwidowanych kopalń, przestał istnieć z uwagi na dobrą cenę złomu.

Z artykułu

19. TRANSPORT PIONOWY

44. Catus Moszko J., Bock S., Prusek S.: **Badania degradacji ziarnowej wybranych materiałów zasypowych do likwidacji szybów górniczych**. Prz. Gór. **2015** nr 6 s. 42-49, il., bibliogr. 22 poz.

Szyb. Likwidacja. (Zasypanie). Materiał sypki. Parametr. Klasa ziarnowa. (Degradacja). Skład ziarnowy. Badanie laboratoryjne. Badanie symulacyjne. Wspomaganie komputerowe. Ochrona środowiska. Powierzchnia kopalni. Odształcenie. GIG.

Artykuł dotyczy zagadnienia doboru materiałów zasypowych szybów górniczych. Materiały te charakteryzować się powinny określonymi własnościami, zapewniającymi bezpieczeństwo zarówno podczas, jak i po zakończeniu procesu likwidacji szybu. Jedną z takich własności jest wodoprzepuszczalność, na którą wpływ ma skład ziarnowy danego materiału. W artykule przedstawiono wyniki badań laboratoryjnych oraz dołowych, których celem była ocena zmian składu ziarnowego żużla stalowniczego i granitu. Dokonano oceny degradacji ziarnowej tych materiałów z uwagi na ich zrzut do likwidowanego szybu Żeromski w ZG "Piekary". Przedstawiono degradację ziarnową dla tych dwóch głębokości zrzutu do szybu, tj. 190 m i 303 m. Artykuł przedstawia również wyniki obliczeń numerycznych przeprowadzonych za pomocą programu PFC3D, których celem była ocena zmian składu ziarnowego żużla i granitu, dla większych głębokości zrzutu do likwidowanego szybu (do 1000 m).

Streszczenie autorskie

45. Ryndak P., Kowal L.: **Efekty współpracy ITG KOMAG z firmą MWM Elektro Sp. z o.o.** Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 53-61, il., bibliogr. 8 poz.

Wyciąg szybowy. Maszyna wyciągowa jednobębnowa. Maszyna wyciągowa dwubębnowa. Maszyna wyciągowa z kołem pędnym. Maszyna wyciągowa wielolinowa. Projektowanie. Produkcja. Współpraca. Oferta. MWM Elektro sp. z o. o. KOMAG.

W ostatnich latach rozwinęła się szeroka współpraca pomiędzy Instytutem Techniki Górniczej KOMAG, a firmą MWM Elektro sp. z o. o. - czołowym krajowym dostawcą maszyn wyciągowych dla górnictwa. Jej efektem są wdrożenia wielu nowych maszyn wyciągowych w górniczych wyciągach szybowych. Oferowana gama produktów obejmuje maszyny bębnowe: jedno i dwubębnowe, jak również maszyny wyciągowe z kołem pędnym, jedno- i wielolinowe. W projektach nowych maszyn wyciągowych ITG KOMAG opracowuje dokumentację techniczną części mechanicznej. Pozostały zakres projektów, tj. część elektryczną (zasilanie i sterowanie maszyny), instalacje hydrauliczne wraz z własnymi układami hydraulicznymi dedykowanymi do maszyn wyciągowych w zakresie zasilania i sterowania hamulców oraz smarowania łożysk wału głównego oraz dokumentację technologiczną wykonuje firma MWM Elektro sp. z o. o. Firma MWM Elektro sp. z o. o. realizuje montaż i uruchomienie maszyn w całym zakresie inwestycji oraz prowadzi nadzór, przy współudziale specjalistów ITG KOMAG, gwarancyjny i pogwarancyjny.

Streszczenie autorskie

46. Szymała J., Bock S., Rotkegel M., Małecki Ł.: **Ocena skuteczności stosowania torkretu do naprawy obudowy szybów na podstawie badań in-situ**. Wiad. Gór. **2015** nr 9 s. 428-438, il., bibliogr. 14 poz.

Szyb. Obudowa betonowa. Obudowa torkretowa. Torkretowanie. Wytrzymałość. Odształcenie. Pęknięcie. Awaria. Badanie laboratoryjne. Badanie niszczące. GIG.

Jednym ze sposobów naprawy uszkodzonej obudowy szybowej jest zastosowanie powłoki torkretowej. Ocena jakości naprawionej obudowy najczęściej prowadzona jest na podstawie oceny przyczepności warstwy torkretowej z wykorzystaniem metody "pull-off" lub na podstawie oceny rdzeni pobranych z obudowy. W artykule przedstawiono ocenę przyczepności torkretu do naprawionej obudowy szybowej na podstawie wyników uzyskanych z badań dołowych w trzech szybach wybranych polskich kopalń.

Streszczenie autorskie

47. Smolorz M., Małecki Ł.: **Komputerowe wspomaganie analizy obrazu otrzymanego z badań obudowy szybowej**. Wiad. Gór. **2015** nr 9 s. 453-461, il., bibliogr. 14 poz.

Szyb. Obudowa betonowa. Eksploatacja. Zużycie. Awaria. Kontrola techniczna. Film. Kamera. Rejestracja. Wspomaganie komputerowe. Parametr. Obliczanie. GIG.

W artykule opisano wybrane metody cyfrowej obróbki obrazu otrzymanego z badań oceny stanu technicznego obudów szybowych, wykorzystującego metodę filmowania. Omówione zostały wybrane metody do detekcji punktów charakterystycznych, ponadto przeprowadzono ocenę możliwości zastosowania opisywanych metod, zarówno zmiany obrazu, zszywania obrazu, jak i wykrywania punktów charakterystycznych do przeprowadzenia półautomatycznej analizy nagrań cyfrowych, pochodzących z rewizji szybowych.

Streszczenie autorskie

20. PRZERÓBKA MECHANICZNA

48. Saramak D.: **Symulacja efektów rozdrabniania w prasie walcowej dla materiału o zmiennej zawartości ziaren drobnych**. Gospod. Surow. Miner. **2015** nr 2 s. 123-136, il., bibliogr. 12 poz.

Rozdrabnianie. Kruszarka walcowa. Ciśnienie wysokie. (Wysokociśnieniowa prasa walcowa). Nadawa. Klasa ziarnowa drobna. Skład ziarnowy. Parametr. Wilgotność. Modelowanie. Badanie laboratoryjne. AGH.

W artykule przedstawione zostały wyniki badań dotyczących procesów rozdrabniania w prasie walcowej dla rud miedzi. Przeprowadzono próby kruszenia w laboratoryjnej prasie walcowej dla materiału o zmiennej zawartości najdrobniejszych klas ziarnowych, mianowicie: od 0 do 6 mm, od 0,3 do 6 mm, od 1,5 do 6 mm oraz od 2,5 do 6 mm. Próby przeprowadzono dla materiału o wilgotności naturalnej. Analizując parametry pracy wysokociśnieniowej prasy walcowej można stwierdzić, że zwiększenie wilgotności nieznacznie zwiększa wydajność procesu, również w niewielkim stopniu redukującego energochłonność. Jednym z praktycznych efektów była próba opisu krzywych składu ziarnowego produktów rozdrabniania HPGR o zmiennym uziarnieniu nadawy za pomocą teoretycznej dystrybuanty Weibulla oraz powiązanie parametrów we wzorze aproksymującym z poziomem usunięcia drobnych klas ziarnowych nadawy. Uzyskane wyniki pozwoliły na określenie zależności pomiędzy właściwościami nadawy, a przebiegiem procesu rozdrabniania rudy miedzi w wysokociśnieniowej prasie walcowej oraz jego efektywnością mierzoną wskaźnikami technologicznymi i ekonomicznymi.

Ze streszczenia autorskiego

49. Malewski J.: **Wydajność maszyn w układach przeróbki skał**. Powd. Bulk **2015** nr 5 s. 14-17, il., bibliogr. 6 poz.

Zakład przeróbki mechanicznej. Proces technologiczny. Kruszarka. Przesiewacz. Przenośnik taśmowy. Dobór. Parametr. Wydajność. Obliczanie. P.Wroc.

Kompletny zakład przeróbczy to zespół maszyn podstawowych i pomocniczych. Do podstawowych zaliczamy kruszarki, przesiewacze i przenośniki taśmowe. Pozostałe maszyny i urządzenia, takie jak podajniki, zbiorniki, dźwignice, wagi, urządzenia monitoringu lub automatyki, spełniają funkcje pomocnicze. W niniejszym artykule przedstawiono zagadnienie doboru maszyn podstawowych w projektach technologii produkcji kruszyw.

Streszczenie autorskie

50. Matusiak P., Kowol D., Tyrakowski M., Kaczmarek M.: **Współpraca KOMAG-u i FUGOR-u w zakresie opracowywania i wdrażania innowacyjnych maszyn do przeróbki surowców mineralnych**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 62-67, il., bibliogr. 10 poz.

Zakład przeróbki mechanicznej. Modernizacja. Osadzarka pulsacyjna (OM; OZ). Wirówka (WOW). Wzbogacalnik z cieczą ciężką (DISA). Kruszarka udarowo-pierścieniowa (UP/UPK). Młyn kulowy (MK). Przenośnik kubekowy (odwadniający). Współpraca. KOMAG. FUGOR sp. z o.o.

Proces modernizacji zakładów przeróbczych związany jest z opracowywaniem nowych maszyn i urządzeń oraz technologii pozwalających na uzyskanie coraz lepszych efektów produkcyjnych i ekonomicznych. Instytut Techniki Górniczej KOMAG, w ostatnich latach, współpracuje w tym zakresie z Fabryką Urządzeń Górniczych FUGOR sp. z o. o. w Krotoszyńcu. W artykule przedstawiono urządzenia zaprojektowane w KOMAG-u i dostarczone użytkownikom przez FUGOR. Zaprezentowano również przykładowe wdrożenia opisanych maszyn.

Streszczenie autorskie

51. Flotation's sustainable future. **Zrównoważony rozwój procesu flotacji**. Min. Mag. **2015** nr June s. 28-29, il.

Flotacja. Proces technologiczny. Optymalizacja. Flotownik. Efektywność.

52. Erweiterung der Siebmaschinen-Baureihe Infinity. **Rozszerzenie typoszeregu przesiewaczy Infinity**. AT Miner. Process. **2015** nr 7-8 s. 36-39, il.

Przesiewanie na mokro. Przesiewacz odwadniający (typoszereg Infinity). Przesiewacz dwupokładowy. Przesiewacz wielopokładowy. Przesiewacz wibracyjny. Energochłonność. Oszczędność.

53. Schütz S.: Was kostet eine Siebmaschine wirklich? **Jaki jest realny koszt przesiewacza?** AT Miner. Process. **2015** nr 7-8 s. 58-62, il., bibliogr. 2 poz.

Przesiewanie. Proces technologiczny. Przesiewacz wibracyjny. Klasyfikacja. Eksploatacja. Zużycie. Koszt. Ekonomiczność. Energochłonność. Oszczędność. Niemcy (RHEWUM GmbH).

Zob. też poz.: 78.

21. HYDRAULIKA I PNEUMATYKA

54. Tubielewicz K., Turczyński K., Szyguła M., Chlebek D., Michalczuk H.: **Indywidualny siłownik hydrauliczny wykonany ze stopów lekkich**. Materiały na konferencję: XIX Międzynarodowa Szkoła Komputerowego Wspomagania Projektowania, Wytwarzania i Eksploatacji, t.2, Jurata, 11-15 maja 2015 r. Mechanik **2015** nr 7 s. 907-912, il., bibliogr. 7 poz., [Dokument elektroniczny].

Układ hydrauliczny. Siłownik hydrauliczny. Materiał konstrukcyjny. Metal lekkie. Stop. Ścieranie. Odporność. Wytrzymałość. Parametr. Dobór. Obudowa indywidualna. BHP. Ratownictwo górnicze. Akcja ratownicza. Sprzęt ratowniczy. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. KOMAG. P.Częst. (Artykuł ukazał się również w wersji drukowanej, sygn. bibl. 23 012).

Przedstawiono nowe rozwiązanie indywidualnego siłownika hydraulicznego, wykonanego ze stopów lekkich, umożliwiające wszechstronne zastosowanie: od górnictwa, budownictwa, budowy maszyn, przemysłu stocznioowego, hutnictwa, transportu, maszyn roboczych, linii technologicznych, pras hydraulicznych do ratownictwa specjalistycznego. Konstrukcja charakteryzuje się wysoką wytrzymałością elementów składowych przy zminimalizowaniu ich masy. Lekka konstrukcja umożliwia ręczne przenoszenie siłownika w skrajnie trudnych warunkach pracy. Zaletą jest też możliwość pracy w bardzo agresywnym środowisku, długotrwała praca w ciężkich warunkach i odporność na ścieranie. Przedstawiona konstrukcja może zostać dostosowana do potrzeb użytkownika poprzez zmianę parametrów technicznych, a walory użytkowe nie ulegną zmianie.

Streszczenie autorskie

55. Johnson J.L.: Hydraulic-electric analogies: Power sources, Part 3. **Analogie hydrauliczno-elektryczne: źródła zasilania, część 3**. Hydraul. Pneum. [USA] **2015** nr 6 s. 20-22, il.

Napęd hydrauliczny. Silnik hydrauliczny. Pompa hydrauliczna. Napęd elektryczny. Silnik elektryczny. (Konwersja energii).

56. Johnson J.L.: Hydraulic-electric analogies: Part 4, Torque-speed behavior. **Analogie hydrauliczno-elektryczne: część 4, Moment uzależniony od prędkości obrotowej**. Hydraul. Pneum. [USA] **2015** nr 7 s. 14-15, il.

Napęd hydrauliczny. Silnik hydrauliczny. Pompa hydrauliczna. Napęd elektryczny. Silnik elektryczny. (Konwersja energii). Moment obrotowy. Prędkość obrotowa.

57. Herceg E.E.: Taking a position on hydraulic cylinder sensors. **Czujniki położenia siłowników hydraulicznych**. Hydraul. Pneum. [USA] **2015** nr 7 s. 24-27, il.

Napęd hydrauliczny. Układ hydrauliczny. Siłownik hydrauliczny. Tłok. Czujnik (położenia). Sprzężenie zwrotne.

Zob. też poz.: 37, 42.

22. OCHRONA ŚRODOWISKA. SKŁADOWANIE I WYKORZYSTANIE ODPADÓW. REKULTYWACJA TERENU

58. Koperski T., Lech B.: **Ochrona środowiska. Część 6. Kruszywa produkowane z odpadów wydobywczych**. Wiad. Gór. **2015** nr 7-8 s. 411-418, il., bibliogr. 11 poz.

Ochrona środowiska. Górnictwo węglowe. Odpady przemysłowe. Składowanie. Hałda. Rekultywacja. Utylizacja. Odzysk. Kruszywo. AGH. Haldex.

W artykule poruszano zagadnienia związane z możliwością gospodarczego wykorzystywania odpadów wydobywczych z hałd, składowisk, jak też z bieżącej produkcji kopalń węgla kamiennego do produkcji kruszyw oraz mieszanek na bazie kruszyw. Przedstawiono istotne etapy segregacji odpadów do produkcji oraz etapy powstawania produktów z wykorzystaniem procesów odzysku odpadów. Wskazano kierunki zastosowania kruszyw oraz konieczność prowadzenia zakładowej kontroli produkcji kruszyw. Przedstawiono mieszankę ulepszoną Haldex oraz Bio Carbohumus jako przykłady mieszanek na bazie kruszyw.

Streszczenie autorskie

59. Kompała J., Motyka Z., Szade A., Świder J.: The method of mapping of acoustic field, emitted by sources of sound in the environment, with implementation of the MEMS IMU unit and laser devices. **Metoda mapowania akustycznego źródeł dźwięków emitowanych w środowisku z zastosowaniem MEMS IMU i przyrządów laserowych**. Meas. Autom. Monit. **2015** nr 3 s. 68-71, il., bibliogr. 7 poz.

Ochrona środowiska. Ryzyko. Hałas. Pole akustyczne. (Mapa akustyczna). Aparatura kontrolno-pomiarowa. Miniaturyzacja. Czujnik (MEMS). Laser. Prototyp. GIG.

60. Moeller K., Bruno G.: IAEA Leitlinien zur Endlagerung inklusive Standortfindung. **Zasady Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (IAEA) dotyczące zarządzania usuwaniem i lokowaniem odpadów**. Min. Report, Glück. **2015** nr 3 s. 188-193, il.

Ochrona środowiska. Odpady przemysłowe. Odpady niebezpieczne. Radioaktywność. Utylizacja. Składowanie. Energetyka. Energia jądrowa. Zarządzanie (IAEA). Normalizacja. Przepis prawny.

61. Kleemann U.: Die Endlagerkommission als historische Chance zur Lösung eines Dauerkonfliktes. **Komisja do spraw lokowania odpadów - historyczna szansa rozwiązania trwającego konfliktu**. Min. Report, Glück. **2015** nr 3 s. 194-202, bibliogr. 31 poz.

Ochrona środowiska. Odpady przemysłowe. Odpady niebezpieczne. Radioaktywność. Utylizacja. Składowanie. Energetyka. Energia jądrowa. Zarządzanie. Bezpieczeństwo.

62. Gutberlet D.: Können multikriterielle Analysemodelle die Standortauswahl für ein Endlager für Wärme entwickelnde Abfälle unterstützen? **Czy wielokryterialne modele analityczne mogą pomóc w doborze miejsc składowania odpadów z ciepłowni**. Min. Report, Glück. **2015** nr 3 s. 203-210, il., bibliogr. 14 poz.

Ochrona środowiska. Odpady przemysłowe. Odpady niebezpieczne. Radioaktywność. Utylizacja. Składowanie. Energetyka. Energia jądrowa. Energia cieplna. (Analiza wielokryterialna). Modelowanie. (Teoria decyzji).

63. Röhling K.-J., Hocke P., Smeddinc U., Walther C.: Das ENTRIA - Projekt: Ausgewählte disziplinäre und interdisziplinäre Forschungsthemen. **Projekt ENTRIA - wybrane interdyscyplinarne zagadnienia naukowe**. Min. Report, Glück. **2015** nr 3 s. 211-222, il., bibliogr. 12 poz.

Ochrona środowiska. Odpady przemysłowe. Odpady niebezpieczne. Radioaktywność. Utylizacja. Składowanie (podziemne). Energetyka. Energia jądrowa. Projekt (ENTRIA). Praca naukowo-badawcza. Zaplecze naukowo-badawcze. Niemcy. Szwajcaria.

64. Hucke A., Kohl N., Scior C., Gutberlet D.: Endlagerbergbau ist auch Bergbau - Erfahrungs- und Planungspotential in Deutschland. **Zbiornik odpadów jako element budownictwa górnictwa - wykorzystanie niemieckich ekspertów i potencjału projektowego**. Min. Report, Glück. **2015** nr 3 s. 223-235, il.

Ochrona środowiska. Odpady przemysłowe. Odpady niebezpieczne. Radioaktywność. Utylizacja. Składowanie (podziemne). Wzrost. Zbiornik. Budownictwo górnictwa. Energetyka. Energia jądrowa.

65. Chauvet F., Bosgiraud J.-M.: Cigéo: das französische Tiefenlager für radioaktive Abfälle - im Untertagelabor getestete und für den künftigen Bau des Projekts vorgesehene Vortriebs-techniken und -technologien. **Projekt Cigéo - francuskie rozwiązanie podziemnego zbiornika odpadów radioaktywnych w głębokich strukturach geologicznych - badania laboratoryjne i przemysłowe zastosowanych technik i technologii oraz prognozowanie rozwoju projektu**. Min. Report, Glück. **2015** nr 3 s. 236-241, il., bibliogr. 2 poz.

Ochrona środowiska. Energetyka. Energia jądrowa. Odpady przemysłowe. Odpady niebezpieczne. Radioaktywność. Składowanie (podziemne). Zbiornik. Budownictwo górnictwa. Geologia. Badanie laboratoryjne. Badanie przemysłowe. Projekt (Cigéo). Prognozowanie. Francja.

66. Messer M.: Geologisches Endlager in Großbritannien. **Zbiorniki podziemne w głębokich strukturach geologicznych w Wielkiej Brytanii**. Min. Report, Glück. **2015** nr 3 s. 242-250, il., bibliogr. 6 poz.

Ochrona środowiska. Energetyka. Energia jądrowa. Odpady przemysłowe. Odpady niebezpieczne. Radioaktywność. Składowanie (podziemne). Zbiornik. Budownictwo górnictwa. Geologia. Wzrost. Wielka Brytania.

67. Olszewski P., Bajerski A., Cizek K., Sienkiewicz-Matyjurek K.: **Ochrona środowiska. Część 7. Wpływ zmian klimatycznych na sektor górnictwa**. Wiad. Gór. **2015** nr 9 s. 479-483, bibliogr. 11 poz.

Ochrona środowiska. Górnictwo węglowe. Szkody górnictwa. Zagrożenie. Klimat. Monitoring. Zaplecze naukowo-badawcze. Praca naukowo-badawcza. GIG. P.ŚI.

Artykuł napisano na podstawie projektu pt.: "Ocena wpływu zmian klimatycznych na sektor górnictwa z uwzględnieniem wszystkich ważniejszych rodzajów górnictwa istotnie zagrożonych zmianami klimatu", zrealizowanego w Głównym Instytucie Górnictwa na zlecenie Instytutu Ochrony Środowiska, Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Temat ujęto w rozdziałach: infrastruktura zakładów górnictwa i zagrożenia związane ze zmianami klimatycznymi, systemy monitorowania zagrożeń w zakładach i gminach górnictwa, działania adaptacyjne i kierunki badań naukowych, zalecenia w zakresie kształtowania edukacji, informacji społecznej i administracji publicznej, rola przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 1, 44, 81, 112.

23. NAPĘDY SPALINOWE MASZYN GÓRNICZYCH

Zob. poz.: 37.

24. PODSTAWY KONSTRUKCJI MASZYN I URZĄDZEŃ GÓRNICZYCH. CZĘŚCI MASZYN

68. Szydło K.: **Łożyska ceramiczne i hybrydowe w zespołach przenoszenia napędu**. Służ. Utrzym. Ruchu **2015** nr 4 s. 62-66, 68, il., bibliogr. 7 poz.

Napęd. Łożysko toczne. Materiał konstrukcyjny. Ceramika. Stal. Dobór. Parametr. Ekonomiczność.

W artykule opisane zostały ceramiczne i hybrydowe łożyska toczne. Przedstawiono budowę poszczególnych typów łożysk, ich wady, zalety, a także główne korzyści, jakie niesie zastosowanie ceramiki w łożyskach stosowanych na liniach produkcyjnych i w zespołach przenoszenia napędu.

Streszczenie autorskie

69. Procnier T.: **Rozwiązania dla przemysłu ciężkiego - wszechstronne przekładnie przemysłowe o dużej mocy**. Informacja sponsorowana. Wiad. Gór. **2015** nr 9 s. 488-492, il.

Napęd. Moc. Moment obrotowy. Przekładnia zębata. Konstrukcja. Budowa modułowa. SEW-EURODRIVE Polska sp. z o.o.

Opracowane przez SEW-EURODRIVE przekładnie serii X cechują się modułową i zwartą konstrukcją, wysoką sztywnością korpusu i cichobieżną pracą. Przewidziany przez producenta szeroki zakres wyjściowego momentu obrotowego i bardzo duża liczba dostępnych wielkości (23 wielkości) pozwala dobrać właściwą przekładnię do wszystkich zastosowań, szczególnie tych charakteryzujących się ciężkimi warunkami pracy.

Z artykułu

Zob. też poz.: 34, 38, 54.

25. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY W GÓRNICTWIE. ERGONOMIA. BIOMECHANIKA

70. Krause M.: **Analiza przyczyn wypadków przy pracy w górnictwie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego**. Wiad. Gór. **2015** nr 7-8 s. 395-404, il., bibliogr. 30 poz.

BHP. Zagrożenie. Ryzyko. Wypadkowość. Czynniki ludzkie. Terminologia. Dane statystyczne. GUS. Górnictwo węglowe. P.Śl.

W artykule przedstawiono analizę ryzyka wypadków przy pracy na przykładzie porównania branży górnictwa i Polski, która opiera się na danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) pt. "Wypadki przy pracy". Głównym celem badań była analiza przyczyn wypadków przy pracy, rozumianych według definicji GUS-u (ludzkie, organizacyjne, techniczne, inne), a nie jako wydarzenia powodujące uraz - wydarzenia niebezpieczne w górnictwie (naturalne, techniczne, osobowe, inne). Artykuł obejmuje wyniki badań przyczyn wypadków przy pracy w górnictwie i Polsce, z wykorzystaniem analizy porównawczej wypadków ogółem, wypadków śmiertelnych i wypadków ciężkich.

Streszczenie autorskie

71. Grodzicka A.: **Ryzykowne zachowania ratowników górniczych - analiza kwestionariuszy ankietowych**. Wiad. Gór. **2015** nr 7-8 s. 405-409, il., bibliogr. 6 poz.

BHP. Ryzyko. Wypadkowość. Czynniki ludzkie. Ratownictwo górnicze. Akcja ratownicza. Kadry. Szkolenie. Badanie naukowe. Ankieta. Przepis prawny. P.Śl.

Ryzykowne zachowania ratowników górniczych albo skłonność do zachowań ryzykownych ocenia się na podstawie odpowiednich kwestionariuszy lub analizy samych zachowań podczas zdarzeń niebezpiecznych. W niniejszym artykule przedstawiono wyniki ankietyzacji dotyczącej ryzykownych zachowań ratowników górniczych na podstawie ich wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Streszczenie autorskie

72. Krause M.: **Badania zróżnicowania ryzyka wypadków przy pracy na przykładzie analizy bezwzględnej i wskaźnikowej dla branży górnictwa i Polski**. Prz. Gór. **2015** nr 6 s. 35-41, il., bibliogr. 18 poz.

BHP. Zagrożenie. Ryzyko. Wypadkowość. Czynniki ludzkie. Wskaźnik. Obliczanie. Dane statystyczne. GUS. Górnictwo węglowe. P.Śl.

Publikacja przedstawia analizę statystyki wypadków przy pracy na przykładzie porównania branży górnictwa i Polski, która opiera się na danych Głównego Urzędu Statystycznego pt. "Wypadki przy pracy". W pracy wykorzystano kryteria analizy bezwzględnej, opartej na porównaniu wybranych miar wypadkowości (liczba i skutki wypadków) oraz analizy wskaźnikowej, opartej na porównaniu wybranych wskaźników wypadkowości (wskaźniki częstości, wskaźnik ciężkości, wskaźnik ryzyka). W opracowaniu podano wyniki badań wypadków przy pracy w górnictwie i Polsce, z wykorzystaniem analizy porównawczej wypadków ogółem, wypadków śmiertelnych, wypadków ciężkich i wypadków zbiorowych.

Streszczenie autorskie

73. Jaszczuk Ł.: **Kształtowanie bezpiecznych metod pracy podczas szkoleń realizowanych w warunkach sztolni szkoleniowej, z zastosowaniem urządzeń mobilnych.** Materiały na konferencję: XIX Międzynarodowa Szkoła Komputerowego Wspomagania Projektowania, Wytwarzania i Eksploatacji, t.1, Jurata, 11-15 maja 2015 r. Mechanik **2015** nr 7 s. 329-336, il., bibliogr. 6 poz., [Dokument elektroniczny].

BHP. Zagrożenie. Wypadkowość. Czynniki ludzkie. Kadry. Szkolenie. Wspomaganie komputerowe (tablet; komputer osobisty). Program (aplikacja e-sztolnia). Sztolnia (szkoleniowa). Innowacja. KOMAG. (Artykuł ukazał się również w wersji drukowanej, sygn. bibl. 23 012).

Przedstawiono koncepcję materiałów dydaktycznych, udostępnionych na urządzeniach przenośnych, przeznaczonych do zastosowania w sztolniach szkoleniowych. Przedstawione rozwiązanie oparte jest na autorskim oprogramowaniu opracowanym w ITG KOMAG, umożliwiającym prowadzenie szkoleń zarówno w części teoretycznej, jak i praktycznej. Forma opracowania materiałów dydaktycznych umożliwia ich zastosowanie zarówno na urządzeniach mobilnych (tabletach), w trakcie szkoleń realizowanych w trybie indywidualnym - przez szkolonego, jak i na komputerach osobistych z systemem Windows - w trakcie szkoleń grupowych, realizowanych przez szkolącego. Omówiono innowacyjne podejście w zakresie szkoleń pracowników zakładów górniczych oraz przedstawiono możliwości aplikacji szkoleniowej o nazwie "e-sztolnia", przeznaczonej do stosowania na urządzeniach mobilnych.

Streszczenie autorskie

74. Rogala I.: **Wybuchy pyłów w przemyśle - przegląd zagadnienia.** Powd. Bulk **2015** nr 5 s. 34-37, il., bibliogr. 11 poz.

BHP. Zagrożenie. Pył węglowy. Wybuch. Zapobieganie. Normalizacja. Dyrektywa (ATEX; ATEX USERS). UE. Automatic Systems Engineering sp. z o.o.

Wybuchy pyłów w przemyśle u swych początków wiązały się z branżą spożywczą - pierwsze zdarzały się właśnie u producentów żywności: w obiektach młynowych, w magazynach sypkich surowców, a nawet w piekarni. Jednak wraz z rozwojem przemysłu nastąpił zdecydowany wzrost zagrożeń od atmosfer pyłowych. Wybuchy pyłu węglowego w kopalniach uruchomiły szereg prac badawczych, które pozwoliły stworzyć rozwiązania techniczne redukujące ryzyko związane z wybuchami pyłów.

Streszczenie autorskie

75. Syty J., Libera G.: **Zatrucie tlenkiem węgla w kopalni - jak możemy pomóc? Część II.** Wsp. Spr. **2015** nr 7-8 s. 4-6, il.

BHP. Ratownictwo górnicze. Akcja ratownicza. Wypadkowość. Zagrożenie. Tlenek węgla.

Omówiono zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku stwierdzenia podejrzenia zatrucia tlenkiem węgla. Przedstawiono następujące zagadnienia: pomiar poziomu zatrucia poszkodowanych; stężenie CO-Hb - interpretacja wyników badań poziomu zatrucia (stanowisko Sekcji Toksykologii Klinicznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego); ocena stanu zatrucia poszkodowanych, podjęcie działań ratowniczych w wyrobiskach kopalni; zasadnicze działania ratownicze w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz wskazania dla służb BHP kopalni w przypadku podejrzenia zatrucia CO.

Z artykułu

76. Cichy K.: **Kształtowanie kultury bezpieczeństwa w kontekście potrzeb psychologicznych pracowników zakładów górniczych.** Wsp. Spr. **2015** nr 7-8 s. 21-22, il.

BHP. Zagrożenie. Wypadkowość. Czynniki ludzkie. (Kultura bezpieczeństwa). Kierownictwo. Psychologia.

Bezpieczeństwo pracujących pod ziemią górników zależy od postępowania zgodnego z zasadami i ustalonymi procedurami, a rolą kierownictwa jest motywowanie do takiego postępowania. Nie może tu być miejsca na żadne odstępstwa. Nieprawidłowe zachowania muszą być piętnowane z całą surowością, ponieważ tolerowanie małych odstępstw prowadzi do tolerowania znacznych odstępstw od wymogów bezpieczeństwa. Zaangażowanie kierownictwa, czyli wyrażanie osobistego zainteresowania i troski o bezpieczeństwo pracowników jest jedną z niezbędnych praktyk organizacyjnych, umożliwiających skuteczne kształtowanie kultury bezpieczeństwa pracy.

Z artykułu

77. Bałaga D., Jedziniak M., Kalita M., Siegmund M., Szkudlarek Z.: **Metody i środki zwalczania zagrożeń pyłowych i metanowych w górnictwie węglowym.** Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 68-81, il., bibliogr. 16 poz.

BHP. Zapylenie. Zwalczanie. Zraszanie. Dysza zraszająca. Urządzenie zraszające (powietrzno-wodne - BRYZA 1200; ORKAN 1200). Odpylanie. Odpylacz suchy. Odpylacz mokry. Urządzenie odpylające (UO-400-02; BSA-600; UO-1200). Charakterystyka techniczna. Pył węglowy. Wybuch. Zapobieganie. Ściana. Chodnik. Przesyp. KOMAG.

W artykule przedstawiono problematykę zagrożeń pyłowych i metody ich ograniczania w zakładach górniczych węgla kamiennego. Omówiono budowę i zasadę działania wybranych urządzeń do zwalczania zapylenia oraz urządzeń odpylających projektowanych w ITG KOMAG. Zaprezentowano wyniki prac badawczych i wdrożeniowych potwierdzających efektywność zwalczania zapylenia, szczególnie na stanowiskach pracy w wyrobiskach górniczych.

Streszczenie autorskie

78. Pierchała M., Herda A.: **Przemysłowe zastosowanie metody natężeniowej w badaniach prowadzonych na stanowiskach pracy w zakładach górniczych**. Masz. Gór. 2015 nr 3 s. 82-87, il., bibliogr. 8 poz.

BHP. Zagrożenie. Hałas. Zwalczanie. Źródło hałasu. Identyfikacja. Parametr. Natężenie. (Metoda natężeniowa). Pole akustyczne. Modelowanie. Wspomaganie komputerowe. Pomiar. Stanowisko robocze. Stanowisko obsługi. Badanie przemysłowe. Zakład przeróbki mechanicznej. KOMAG. KGHM Polska Miedź SA.

Hałas jest ciągle istotnym zagrożeniem na stanowiskach pracy, zwłaszcza w zakładach górniczych. Ograniczanie hałasu wymaga stosowania zaawansowanych metod badawczych. Jedną z nich jest numeryczne modelowanie pola akustycznego w oparciu o pomiary natężenia dźwięku. Poprawna identyfikacja parametrów akustycznych źródeł dźwięku oraz parametrów pola akustycznego może przyczynić się do zwiększenia skuteczności projektowanych środków redukcji hałasu. W artykule zaprezentowano wyniki badań przeprowadzonych w zakładach górniczych, m.in. w KGHM Polska Miedź SA, celem zwiększenia skuteczności ochrony przed hałasem.

Streszczenie autorskie

79. Michalak D., Jaszczuk Ł., Rozmus M., Wołczyk W., Lesisz R.: **Metody kształtowania bezpieczeństwa pracy z użyciem technologii informatycznych**. Masz. Gór. 2015 nr 3 s. 97-104, il., bibliogr. 16 poz.

BHP. Ryzyko. Zagrożenie. Wypadkowość. Zapobieganie. Ergonomia. Wiedza. Wspomaganie komputerowe. Internet. (Technologie multimedialne). Informatyka. Rzeczywistość wirtualna. Kadry. Szkolenie. Utrzymanie ruchu. Instrukcja obsługi (INSTO). Maszyny, urządzenia i sprzęt górniczy. Projekt (INERG; IAMTECH). KOMAG.

W artykule zawarto przykłady rozwiązań opracowanych w Laboratorium Metod Modelowania i Ergonomii ITG KOMAG z zakresu kształtowania bezpieczeństwa pracy, z użyciem technologii informatycznych. Można je implementować zarówno na etapie projektowania maszyny, jak i podczas jej eksploatacji. W artykule przedstawiono także innowacyjne metody i środki informatyczne wspomagające bezpieczną realizację czynności utrzymania ruchu oraz realizację szkoleń.

Streszczenie autorskie

80. Nowrot A., Trenczek S., Krzystanek Z.: **System gazometryczny - wymagania w przypadku nagłego wypływu metanu**. Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. 2015 nr 8 s. 3-9, il., bibliogr. 17 poz.

BHP. Zagrożenie. Metan. Metanometria. Metanomierz. Monitoring. System. Przepis prawny. Wybieranie ścianowe. P.ŚI. EMAG.

W artykule zaprezentowano fragment wyników badań nad opracowaniem systemu gazometrycznego, powodującego natychmiastowe wyłączenie (minimalizacja czasu wyłączenia) energii elektrycznej w przypadku nagłego wypływu metanu do wyrobiska ścianowego. Przedstawiono w nim wyniki analizy obowiązujących przepisów i dyrektyw pod kątem wymagań dla nowego systemu, a także wymagania metrologiczne i funkcjonalne dla metanomierzy oraz inne wymagania, wynikające z doświadczeń w użytkowaniu systemów bezpieczeństwa. Nowy system umożliwi rozszerzenie zakresu kontroli metanometrycznej w rejonie ściany, a przede wszystkim ułatwi objęcie kontrolą miejsc znajdujących się poza obszarem działania stosowanych obecnie systemów monitorowania.

Streszczenie autorskie

81. Wojtecki Ł.: **Próba określenia przyczyn wysokoenergetycznych wstrząsów górotworu podczas eksploatacji pokładu 408 w KWK "Bielszowice"**. Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. 2015 nr 8 s. 18-24, il., bibliogr. 15 poz.

BHP. Tąpnięcie. Mechanika górotworu. Warunki górniczo-geologiczne. Sejsmometria. Parametr. Obliczanie. Wybieranie ścianowe. Filar ochronny. Powierzchnia kopalni. Odształcenie. Szkody górnicze. Ochrona środowiska. KWK Bielszowice.

Analiza mechanizmu ogniska wstrząsu pozwala odtworzyć sposób destrukcji górotworu w strefie ogniskowej. Najbardziej prawdopodobne mechanizmy powstawania zjawisk sejsmicznych można określić dzięki metodzie inwersji tensora momentu sejsmicznego. Poznanie procesów zachodzących w ogniskach wysokoenergetycznych wstrząsów towarzyszących eksploatacji górniczej umożliwia poprawniejszą ocenę zagrożenia tąpnięciami metodą sejsmologiczną. W artykule zostały przedstawione wyniki analizy mechanizmów ognisk wysokoenergetycznych wstrząsów powstałych podczas eksploatacji ścianowej pokładu 408, w rejonie filarów ochronnych dla obiektów powierzchniowych i wyrobisk podziemnych KWK "Bielszowice". Wyznaczone mechanizmy ognisk tych wstrząsów wyraźnie korelowały się z warunkami górniczo-geologicznymi. Początkowo dominowało ścinanie, spowodowane oddziaływaniem krawędzi eksploatacyjnych w pokładach wyżej zalegających (405/2wg i 405/2wd). W większości ognisk wstrząsów dominowało jednoosiowe rozciąganie oraz eksplozja. Eksploatacja ścianowa w pokładzie 408 powodowała zmianę równowagi naprężeniowej w rejonie wspomnianych wyżej filarów i przekroczenie wytrzymałości skał na ściskanie.

Streszczenie autorskie

82. Krzykowski R., Kubok J., Chwałek A.: **Sposób zwalczania zagrożenia pyłowego na wlocie do przodka ścianowego lub korytarzowego. (Komunikat)**. Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. 2015 nr 8 s. 34-38, il., bibliogr. 3 poz.

BHP. Zagrożenie. Zapylenie. Odpylanie. Urządzenie odpylające (UO-630-1; UO-1000/1000; UO-1200).

Charakterystyka techniczna. Wentylacja. Wentylator. Ściana. Przodek ścianowy. Chodnik. Przodek chodnikowy. EKO-WiN.

W artykule przedstawiono sposób zwalczania zagrożenia pyłowego w prądzie powietrza dopływającego od szybu wdechowego do przodka ściany wydobywczej lub przodka korytarzowego w trakcie drażenia. Zaproponowano sposób obniżenia zapylenia powietrza wlotowego poprzez jego odpylanie za pomocą odpowiednio dobranego kompleksu (urządzenie odpylające, wentylator, tłumiki hałasu, ssawa).

Streszczenie autorskie

83. Więckol-Ryk A.: **Wpływ profilaktyki pożarowej na koszt wydobycia węgla w kopalniach Górnośląskiego Zagłębia Węglowego**. Wiad. Gór. 2015 nr 9 s. 439-451, il., bibliogr. 13 poz.

BHP. Zagrożenie. Pożar kopalniany. Zapobieganie. Koszt. Analiza ekonomiczna. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne. GZW. GIG.

W artykule przedstawiono skalę kosztów ponoszonych, w latach 2009-2013, przez polskie zakłady górnicze na profilaktykę zagrożenia pożarami oraz jej wpływ na koszt wydobycia węgla. Analizę przeprowadzono dla wybranych kopalń Górnośląskiego Zagłębia Węglowego o różnym stanie zagrożenia pożarami. Wykorzystano dane z bazy Centralnego Ośrodka Informatyki Górnictwa SA oraz wartości nakładów rzeczywistych pozyskanych bezpośrednio z kopalń. Oceny dokonano, wykorzystując własną metodykę podziału kosztów w układzie rodzajowym oraz w zakresie działań ponoszonych na zapobieganie i zwalczanie pożarów. Wpływ kosztów profilaktyki na całkowity koszt wydobycia węgla wyznaczono za pomocą jednostkowego wskaźnika kosztów (zł/t).

Streszczenie autorskie

84. Ćwirlej-Sozańska A., Wilmowska-Pietruszyńska A.: **Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia - model biopsychospołeczny**. Bezp. Pr. 2015 nr 8 s. 11-13, il., bibliogr. 14 poz.

BHP. Wypadkowość. (Niepełnosprawność). Klasyfikacja (IFC). Przepis prawny. Współpraca międzynarodowa. Świat (WHO). Uniw. Rzesz.

W 2001 roku Zgromadzenie Zdrowia Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization - WHO) przyjęło Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health - ICF). ICF jest jedyną klasyfikacją na świecie opartą na holistycznej ocenie pacjenta. Klasyfikacja ta została rekomendowana przez WHO do stosowania przez wszystkie kraje członkowskie. Jej celem jest wprowadzenie jednolitego, międzynarodowego języka pozwalającego na opis zdrowia i stanów z nim związanych. W wielu państwach klasyfikacja ta została już wdrożona - w Polsce nie jest jeszcze stosowana. Celem artykułu jest przedstawienie założeń biopsychospołecznego modelu funkcjonowania i niepełnosprawności w ujęciu Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia, w perspektywie jego wdrożenia.

Streszczenie autorskie

85. Gralewicz G.: **Zarządzanie bezpieczeństwem w inteligentnym środowisku pracy (2)**. Bezp. Pr. 2015 nr 8 s. 18-20, il., bibliogr. 5 poz.

BHP. Zarządzanie. Warunki pracy. Innowacja. Sztuczna inteligencja. Rzeczywistość wirtualna. Przedsiębiorstwo. Produkcja. Normalizacja. CIOP.

W artykule przedstawiono nowe podejście do inteligentnego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wymaga ono wykorzystania nowych technologii i rozwiązań opracowanych na potrzeby obszaru związanego z bezpieczeństwem pracy. Wymieniono funkcje bezpieczeństwa z uwzględnieniem ich potencjalnej roli w hierarchii środków prewencyjnych w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy.

Streszczenie autorskie

86. Karpowicz J., Gryz K.: **Harmonizacja najwyższych dopuszczalnych natężeń pola elektrycznego i magnetycznego z wymaganiami dyrektywy 2013/35/UE**. Bezp. Pr. 2015 nr 8 s. 24-27, il., bibliogr. 13 poz.

BHP. Zagrożenie. Pole elektromagnetyczne. Pole magnetyczne. Przepis prawny. Dyrektywa (2013/35/UE). UE. CIOP.

Zarówno dyrektywa europejska 2013/35/UE dotycząca minimalnych wymagań ochrony pracowników przed bezpośrednimi i pośrednimi zagrożeniami elektromagnetycznymi, jak i aktualne polskie prawo pracy w tym zakresie, powstały na bazie europejskiej dyrektywy ramowej 89/391/EWG. W związku z tym wiele wspólnych cech mają stawiane przez nie pracodawcom wymagania zmierzające do ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników narażonych na pola elektromagnetyczne. Najistotniejsze różnice to brak w Polsce jednoznacznych wymagań dostosowania zasad ochrony użytkowników implantów medycznych do ich indywidualnej wrażliwości na niepożądane oddziaływanie elektromagnetyczne. Ponadto harmonizacja najwyższych dopuszczalnych natężeń pola elektrycznego i magnetycznego (NDN pól elektromagnetycznych - Dz. U. nr 0, poz. 817, 2014) z dyrektywą 2013/35/UE wymaga usunięcia istotnej rozbieżności polskich i europejskich limitów pola magnetycznego w paśmie 0,1-100 MHz. Z tego powodu transpozycja wymagań dyrektywy 2013/35/UE może spowodować zaostrzenie oceny narażenia pracowników na pole magnetyczne w tym zakresie. W wymaganiach dotyczących ochrony pracowników w otoczeniu źródeł pól elektromagnetycznych innych częstotliwości nie należy spodziewać się istotnych zmian wskutek planowanej w 2016 r. harmonizacji limitów NDN z dyrektywą 2013/35/UE.

Streszczenie autorskie

87. Rogala I.: **Kultura bezpieczeństwa w rozwoju firm i przemysłu.** Mag. Ex 2015 nr 1 s. 51-55, il., bibliogr. 5 poz.
BHP. Zarządzanie. Organizacja. (Kultura bezpieczeństwa). Ekonomiczność. Automatic Systems Engineering sp. z o.o.
Kultura bezpieczeństwa jest podejściem całościowym i na pewno najbardziej efektywnym. Wymaga jednak dużo głębszej pracy, wiedzy, kompetencji i pewnych nakładów finansowo-organizacyjnych, z których zwrot będzie widoczny dopiero po pewnym czasie. Omówiono przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu KB na efektywność ekonomiczną przedsiębiorstw rozpatrywane w szerszym kontekście czasowym i gospodarczym.
- Z artykułu
Zob. też poz.: 3, 24, 31, 35, 54, 91, 92, 112.

26. EKSPLOATACJA I NIEZAWODNOŚĆ MASZYN I URZĄDZEŃ

88. Szydło K.: **Online vs. offline - systemy do monitoringu maszyn.** Służ. Utrzym. Ruchu 2015 nr 4 s. 30-32, 34-36, il., bibliogr. 9 poz.
Eksploatacja. Zużycie. Diagnostyka techniczna. Monitoring. System (offline; online). Wspomaganie komputerowe. Maszyna. Drgania. Wibroakustyka. Sygnał.
Niniejszy artykuł prezentuje systemy wykorzystujące drgania maszyn do procesów diagnostycznych. Opisuje metody pomiaru drgań oraz urządzenia pomiarowe stosowane w diagnostyce wibroakustycznej offline i kompleksowe systemy do diagnostyki online.
- Streszczenie autorskie
Zob. też poz.: 33, 34, 46, 47, 53, 54, 79.

27. NAPĘDY ELEKTRYCZNE. AUTOMATYKA. MECHATRONIKA. APARATURA POMIAROWA I KONTROLNA. WYPOSAŻENIE PRZECIWWYBUCHOWE. ŹRÓDŁA ENERGII

89. Chiliński B.: **Analiza wpływu niewyrównoważenia statycznego na pomiary drgań poprzecznych wirnika.** Prz. Mech. 2015 nr 7-8 s. 43-48, il., bibliogr. 5 poz.
Przyrząd pomiarowy. Laser. (Wibrometr laserowy). Czujnik (przemieszczeń). Drgania. Sygnał. Wirnik. Ruch obrotowy. Nierównomierność. (Niewyrównoważenie statyczne). Modelowanie. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. P.Warsz.
Artykuł prezentuje wpływ niewyrównoważenia statycznego na rejestrowane drgania poprzeczne układów wirujących. We wstępie przedstawiono problem pomiaru drgań wirnika. Następnie pokazano model pomiaru drgań giętych z wykorzystaniem wibrometrów laserowych. Ponadto zaprezentowano użyte w obliczeniach uproszczenia i wynik ich zastosowania do analizowanego modelu. Przedstawiono również wpływ niewyrównoważenia na strukturę widmową drgań. Dalej szczegółowo opisano stanowisko badawcze wykonane w celu przeprowadzenia badań eksperymentalnych. Na koniec przedstawiono porównanie wyników modelowania oraz badań doświadczalnych. Całość została podsumowana syntetycznymi wnioskami na temat przeprowadzonych obliczeń oraz eksperymentów.
- Streszczenie autorskie
90. Kostka M., Krzak Ł., Gawliński A., Jasiulek D., Latos M., Rogala-Rojek J., Stankiewicz K., Bartoszek S., Jendrysik S., Jura J.: **Systemy monitoringu, diagnostyki i sterowania maszyn górniczych.** Masz. Gór. 2015 nr 3 s. 88-96, il., bibliogr. 31 poz.
Sterowanie automatyczne. System (KOGASTER; KOGA; VITO; Iris). Diagnostyka techniczna. Drgania. Aparatura kontrolno-pomiarowa. Wspomaganie komputerowe. Mechatronika. Sztuczna inteligencja. Maszyny, urządzenia i sprzęt górniczy. Kopex Machinery SA. P.H.U. Gabrypol sp. j. KWK Budryk. KOMAG.
Systemy monitoringu, sterowania i automatyzacji, zdolne do adaptacji i uczenia się, są coraz szerzej stosowane w praktyce przemysłowej. Wzrasta również obszar zastosowań systemów inteligentnych w polskim górnictwie węgla kamiennego. W artykule przedstawiono wybrane prace realizowane w Instytucie Techniki Górniczej KOMAG, we współpracy z Kopex Machinery SA, KWK Budryk i Gabrypol Sp. J. Z. i R. Juszczak, w powyższym zakresie, które podnoszą wydajność maszyn i procesów technologicznych oraz zwiększają bezpieczeństwo pracy w górnictwie. Zaprezentowano modułowy, iskrobezpieczny system sterowania KOGASTER, zintegrowany system sterowania węzłem osadzarkowym KOGA, system wibrodiagnostyczny maszyn górniczych VITO oraz system elektronicznej identyfikacji i ewidencji części maszyn Iris jako przykłady prac nad inteligentnymi maszynami górniczymi.
- Streszczenie autorskie

91. Bogucki R.: **Pirometry typu RPP GIG w górnictwie.** Wiad. Gór. 2015 nr 9 s. 463-469, il., bibliogr. 12 poz.
Przyrząd pomiarowy (pirometr RPP). Promieniowanie (podczerwone). Optoelektronika. Temperatura. Pożar kopalniany. BHP. GIG.
W artykule zaprezentowano pirometry typu RPP (Ręczny Przyrząd Podczerwieni) skonstruowane w Głównym Instytucie Górnictwa do zastosowań w górnictwie. Przegląd obejmuje przyrządy, które mogą znaleźć zastosowanie m.in. w hutnictwie, przemyśle ceramicznym oraz wszędzie tam, gdzie konieczny jest szybki i bezkontaktowy pomiar temperatury. Omówiono prawa fizyczne promieniowania elektromagnetycznego oraz działanie pirometrów. W części przeglądowej zaprezentowano konstrukcje od najstarszej - RPP-01, aż do najnowszego pirometru dwubarwowego do nadzoru procesu zgazowania węgla.
Streszczenie autorskie
Zob. też poz.: 1, 26, 28, 32, 35, 40, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 80, 88.

28. TWORZYWA SZTUCZNE W BUDOWIE MASZYN GÓRNICZYCH

92. Kędzierski P.: **Ocena właściwości antystatycznych wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do stosowania w wyrobiskach górniczych.** Wiad. Gór. 2015 nr 7-8 s. 383-386, il., bibliogr. 26 poz.
Tworzywo sztuczne. Materiał konstrukcyjny. Pole elektrostatyczne. (Elektryczność statyczna). (Antystatyzacja). Wyrób. Dobór. Parametr. Badanie laboratoryjne. BHP. Zagrożenie. Przepis prawny. Górnictwo węglowe. GIG.
Coraz częściej pojawiają się problemy z prawidłową oceną właściwości elektrostatycznych materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych stosowanych w wyrobiskach górniczych. Wymagania polskiego ustawodawstwa są lakoniczne i nakreślają tylko ogólnie cechy bezpieczeństwa. Ostateczna decyzja wyboru materiałów czy wyrobów zawsze należy do kierownika ruchu zakładu górniczego. Jej wybór powinien być podparty wiedzą naukową, o czym mowa w artykule.
Streszczenie autorskie
Zob. też poz.: 38.

31. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE. RESTRUKTURYZACJA GÓRNICTWA

93. Paszcza H.: **Górnictwo węgla kamiennego w Polsce w 2014 roku.** Wiad. Gór. 2015 nr 7-8 s. 364-374, il., bibliogr. 6 poz.
Górnictwo węglowe. Polska. Restrukturyzacja. Rozwój. Inwestycja. Ekonomiczność. Wydobywanie. Sprzedaż. Import. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne. ARP SA.
W artykule przedstawiono wyniki górnictwa węgla kamiennego za 2014 r. w podstawowych strefach jego działalności. Prezentowane wyniki obejmują sektor górnictwa węgla kamiennego za wyjątkiem danych przedsiębiorstw prywatnych, prowadzących działalność wydobywczą. W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., wystąpiły niekorzystne dla sektora górnictwa węgla kamiennego tendencje, które przełożyły się na pogorszenie podstawowych wskaźników ekonomicznych sektora. W 2014 r. znaczącemu pogorszeniu uległy przede wszystkim podstawowe elementy wyniku finansowego górnictwa, przy jednoczesnym wzroście stanu zobowiązań sektora.
Streszczenie autorskie
94. Lisowski A.: **Elementarz ekonomizacji zarządzania i warunki osiągnięcia przełomu w tym zakresie w kopalniach węgla kamiennego. Polemiki - Dyskusje.** Prz. Gór. 2015 nr 6 s. 1-8, il., bibliogr. 13 poz.
Górnictwo węglowe. Polska. Restrukturyzacja. Ekonomiczność. Produktywność. Planowanie. Zarządzanie (ekonomizacja). GIG.
We wprowadzeniu autor omawia okoliczności zachęcające do dyskusji problemu określonego tytułem artykułu. Następnie charakteryzuje specyfikę głębinowych kopalń i górnictwa węgla kamiennego w aspekcie warunków zarządzania. Omawia pojęcia, funkcje i czynności formujące fundament zarządzania. Rozpatruje rozwiązania, którymi w epoce PRL i w ćwierćwieczu gospodarki rynkowej - w polskim górnictwie węgla kamiennego - usiłowano tworzyć warunki do ekonomizacji zarządzania. Wskazuje trzy działania, które warunkują osiągnięcie w górnictwie węgla kamiennego przełomu w zakresie ekonomizacji zarządzania.
Streszczenie autorskie
95. Korski J., Tobór-Osadnik K., Wyganowska M.: **Ocena zdolności konkurencyjnej polskiego górnictwa węgla kamiennego w świetle danych historycznych.** Prz. Gór. 2015 nr 6 s. 9-15, il., bibliogr. 6 poz.
Górnictwo węglowe. Polska. Węgiel kamienny. Wydobywanie. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne. Wybieranie ścianowe. Ściana. Kadry. Zarządzanie. Historia górnictwa. Rozwój. (Konkurencyjność). FAMUR SA. P.ŚI.
W ostatnich latach zauważalny jest pogłębiający się spadek konkurencyjności polskiego węgla na rynkach światowych. Sytuacja ta może wynikać zarówno z przyczyn zewnętrznych, niezależnych od polskich

przedsiębiorstw górniczych, jak i z przyczyn wewnętrznych. W artykule, autorzy dokonują przeglądu wybranych wskaźników technicznych produkcji węgla kamiennego w Polsce na przestrzeni lat 1988-2013. Do tych wskaźników należą między innymi: wydobywanie węgla, liczba czynnych kopalń, wskaźnik względny średniego rocznego wydobywania, wskaźnik względny dobowego wydobywania, średniej długości ściany, udziału pracowników dołowych w zatrudnieniu ogółem, wydajności ogólnej i dołowej oraz liczby pracowników dołowych na 1 ścianę. Przeprowadzone analizy stanowią podstawę do oceny zachodzących zmian konkurencyjności przedsiębiorstw polskiego górnictwa węgla kamiennego w skali krajowej i w skali globalnej. Artykuł został zakończony podsumowaniem i wnioskami wynikającymi z zaprezentowanych analiz.

Streszczenie autorskie

96. Saługa P.W., Sobczyk E.J., Kicki J.: **Wykazywanie zasobów węgla kamiennego w Polsce zgodnie z JORC Code**. Gospod. Surow. Miner. **2015** nr 2 s. 5-29, il., bibliogr. 11 poz.

Górnictwo węglowe. Węgiel kamienny. Geologia. Złoże. Zasoby. Dokumentacja. Klasyfikacja. Przepis prawny (kodeks JORC; CRIRSCO). Normalizacja. Współpraca międzynarodowa. AGH. PAN.

Wykazywanie zasobów złóż kopalni oraz podawanie tych informacji do wiedzy publicznej stanowi istotne zagadnienie w odniesieniu do zasadności prowadzenia działalności gospodarczej w branży geologiczno-górnictwej. Od szeregu lat w przestrzeni międzynarodowej funkcjonuje system raportowania i klasyfikacji zasobów kopalni stałych bazujący na australijskim kodeksie JORC. Dokument ten, honorowany przez giełdy, przedstawia minimum standardów i wytyczne niezbędne do rzetelnego i wiarygodnego wykazywania zasobów złóż. W związku z sukcesem JORC wiele krajów wprowadziło bazujące na nim własne, narodowe kodeksy wykazywania zasobów. Kodeksy te skupione są w obrębie CRIRSCO - Komitecie Międzynarodowych Standardów Wykazania Zasobów Kopalni (stałych). Polska klasyfikacja zasobów ma hierarchiczny charakter - z łącznych zasobów geologicznych wyodrębnia się zasoby bilansowe, obejmujące zasoby przemysłowe i nieprzemysłowe. W zależności od zakresu wiedzy geologicznej zasoby wykazuje się w pięciu kategoriach rozpoznania. Po odjęciu strat i uwzględnieniu zużycia otrzymuje się zasoby eksploatacyjne. Jak dotychczas, pomimo doświadczeń rosyjskich w tym zakresie, w Polsce nie wypracowano standardu harmonizującego system polski i międzynarodowy. Treść niniejszego artykułu przedstawia propozycje takiego dostosowania.

Ze streszczenia autorskiego

97. Saługa P.W., Zamasz K., Kamiński J.: **Wycena górniczego projektu inwestycyjnego z elastycznością - podejście 'MAD' vs. model konsekwentnego drzewa stochastycznego**. Gospod. Surow. Miner. **2015** nr 2 s. 31-48, il., bibliogr. 24 poz.

Górnictwo. Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. Finanse. Inwestycja. Projekt. Analiza ekonomiczna. (Opcje rzeczowe). Modelowanie. (Podejście MAD). AGH. PAN.

Analiza opcji rzeczowych stanowi od lat atrakcyjną alternatywę dla podstawowej metodyki oceny efektywności ekonomicznej i wyceny aktywów rzeczowych - analizy zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Wśród zasadniczych przyczyn wzrastającego zainteresowania tą metodyką w przemyśle - w tym w szczególności wydobywczym - jest jej potencjał w zakresie wyceny elastyczności decyzyjnej, związanej z istniejącymi faktycznie możliwościami odkładania przedsięwzięć w czasie oraz modyfikacji zakładanych pierwotnie strategii operacyjnych; takie podejście umożliwia uzyskiwanie wartości fundamentalnej na poziomie zbliżonym do rynkowego.

Ze streszczenia autorskiego

98. Michalak A., Nawrocki T.L.: **Analiza porównawcza kosztu kapitału własnego przedsiębiorstw górnictwa węgla kamiennego w ujęciu międzynarodowym**. Gospod. Surow. Miner. **2015** nr 2 s. 49-71, il., bibliogr. 41 poz.

Górnictwo węglowe. Australia. Chiny. USA. Kopalnia węgla. Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. Finanse. Koszt. Analiza ekonomiczna. Rynek. (Globalizacja). Modelowanie (CAPM). P.ŚI.

Branża górnictwa węgla kamiennego, uznawana za znajdującą się w fazie schyłkowej, przechodzi stopniowe odrodzenie. Światowy rynek węgla rośnie. Popyt na czarne paliwo jest napędzany głównie przez energetykę w krajach spoza OECD oraz rosnące ceny alternatywnych nośników energii. W związku z rosnącą rolą przedsiębiorstw górniczych w rozwoju gospodarki światowej, w niniejszym artykule podjęto problem kosztu kapitału własnego zaangażowanego w finansowanie tego typu przedsiębiorstw. Celem artykułu jest analiza porównawcza kosztu kapitału własnego przedsiębiorstw górniczych w ujęciu międzynarodowym. Zbadano koszt kapitału własnego w największych koncernach górniczych działających na rynku w Australii, Chinach oraz USA. Badaniem objęto 12 przedsiębiorstw wydobywających węgiel kamienny. Okres badań obejmuje lata 2009-2013. W badaniach zastosowano przede wszystkim analizę statystyczną danych pierwotnych, dotyczących notowań akcji badanych przedsiębiorstw górniczych oraz indeksów giełd papierów wartościowych, stanowiących dla nich benchmarki.

Ze streszczenia autorskiego

99. Mrówczyński K.: **Chwila prawdy dla polskich kopalń**. Powd. Bulk **2015** nr 5 s. 24-27, il.

Górnictwo węglowe. Polska. Restrukturyzacja. Węgiel kamienny. Wydobywanie. Koszt. Inwestycja. Dane statystyczne.

Stojące nad przepaścią górnictwo węgla kamiennego zamiast pożądanej poprawy notuje coraz gorsze wyniki finansowe. Nie są one wyłącznie efektem splotu niekorzystnych zjawisk rynkowych. Polskie kopalnie płacą bowiem wysoką cenę za zaniechanie niezbędnych działań naprawczych w latach poprzednich, gdy ich restrukturyzacji nie trzeba było przeprowadzać na ostrzu noża, tak jak ma to miejsce obecnie.

Streszczenie autorskie

100. Bendkowski J.: **Stochastyczne problemy magazynowania. Wybrane zagadnienia.** Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 21-36, il., bibliogr. 22 poz.

Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. Produkcja. Logistyka. Magazynowanie. Części zapasowe. Prognozowanie. Modelowanie. Terminologia. P.Śl.

Artykuł prezentuje wybrane zagadnienia dotyczące systemów magazynowania związane z logistyką produkcji. Zostały tu przedyskutowane problemy związane z losowością, złożonością i prognozowaniem zachowania się systemów magazynowania. Główną tezę stanowi twierdzenie, że nie istnieje jedna ogólna definicja złożoności, co wynika z konieczności uwzględnienia kontekstu każdej refleksji na jej temat w badaniach. Zaprezentowano dwa przykłady zawierające problemy stochastyczne w szacowaniu popytu w powiązaniu z systemem magazynowania. Artykuł zakończono wnioskami.

Streszczenie autorskie

101. Dźwigoł-Barosz M.: **Lider a płęć.** Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 117-130, il., bibliogr. 32 poz.

Przedsiębiorstwo. Organizacja. Zarządzanie. (Płęć). Kierownictwo. Efektywność. P.Śl.

W artykule przedstawiono wizerunek kobiety we współczesnym biznesie. Zaprezentowano zagadnienia związane ze zróżnicowaniem pod względem płci zespołów, co sprzyja efektywności przedsiębiorstw. Uzupełnieniem rozważań są wyniki badań własnych autorki, dotyczące postrzegania kobiet na stanowiskach kierowniczych w przedsiębiorstwach.

Streszczenie autorskie

102. Turek M., Jonek-Kowalska I.: **Konkurencyjność przedsiębiorstw górniczych - propozycja praktycznego zastosowania koncepcji zarządzania kosztami w aspekcie jej poprawy.** Zesz. Nauk. P.Śl., Organ. Zarz. **2015** nr 78 s. 475-488, il., bibliogr. 20 poz.

Górnictwo węglowe. Kopalnia węgla. Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. Finanse. Koszt. Analiza ekonomiczna. Wybieranie. Wyrobisko. Cykl życia. (Konkurencyjność). P.Śl.

Głównym celem artykułu jest przedstawienie wykorzystania autorskiej koncepcji zarządzania kosztami w cyklu życia wyrobiska wybierkowego jako czynnika umożliwiającego wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw górniczych. W teoretycznej części artykułu zawarto rozważania dotyczące istoty i źródeł konkurencyjności przedsiębiorstw. Następnie, odwołując się do wyników badań przeprowadzonych w 15 kopalniach węgla kamiennego w latach 2005-2012, zidentyfikowano kluczowe przesłanki opracowania koncepcji zarządzania kosztami w cyklu życia wyrobiska wybierkowego. W ostatniej części artykułu scharakteryzowano koncepcję zarządzania kosztami w cyklu życia wyrobiska wybierkowego, podkreślając jej znaczenie we wzmocnieniu konkurencyjności przedsiębiorstw górniczych.

Streszczenie autorskie

103. Probiez K.: **Analiza zakłóceń w przepływach logistycznych w przedsiębiorstwie branży maszyn górniczych.** Zesz. Nauk. P.Śl., Transp. **2015** nr 87 s. 27-32, il., bibliogr. 7 poz.

Przemysł maszynowy. Maszyny, urządzenia i sprzęt górniczy. Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. Logistyka. Transport. Magazynowanie. Organizacja pracy. P.Śl.

W artykule zidentyfikowano i przeanalizowano zakłócenia, które występują w trakcie zadań transportowych i magazynowych. Wybrano zakłócenia występujące najczęściej w realizowanych procesach transportowych i magazynowych. W pracy przedstawiono także możliwe sposoby usprawnień występujących zakłóceń. Artykuł ma charakter praktyczny.

Streszczenie autorskie

104. Vlček T., Jirušek M.: Key factors that drive the Czech Republic coal industry. **Kluczowe czynniki napędzające górnictwo węglowe Czech.** Coal Int. **2015** nr 3 s. 28-36, il., bibliogr. 26 poz.

Górnictwo węglowe. Czechy. Restrukturyzacja. Rozwój. Węgiel kamienny. Węgiel brunatny. Wydobywanie. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne. Eksport. Import. Energetyka.

Zob. też poz.: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 27, 49, 53, 83, 106, 107.

32. JAKOŚĆ. CERTYFIKACJA, AKREDYTACJA, NORMALIZACJA

105. Bryke M.: **Czy kaizen jest nam potrzebny?** Służ. Utrzym. Ruchu **2015** nr 4 s. 44-47, il.
Jakość. Zarządzanie (kaizen; TQM). Organizacja. Kierownictwo. Kaizen Institute Poland.
W oparciu o badania dokonane przez Kaizen Institute oszacowano, iż spośród wszystkich organizacji, które podjęły próbę implementacji kultury kaizen, jedynie 5% zdołało z powodzeniem zbudować trwałą kulturę ciągłego rozwoju. Transformacja kulturowa kaizen powinna rozpocząć się przede wszystkim na poziomie zarządzania i przywództwa i nie może być delegowana. Zadaniem liderów jest staniecie na czele transformacji. Większość organizacji ponosi porażkę właśnie na poziomie przywództwa. Najlepszą drogą do ciągłego rozwoju jest implementacja kaizen na wszystkich poziomach organizacji.
Z artykułu
106. Macias J.: **Ewolucja i nowe trendy w zarządzaniu strategicznym.** Probl. Jakości **2015** nr 7-8 s. 2-7, il., bibliogr. 33 poz.
Jakość. Zarządzanie (strategiczne). Rozwój. Przedsiębiorstwo. Ekonomiczność. Finanse.
Artykuł przedstawia genezę, istotę, proces, klasyczny model, ewolucję oraz przyszłe trendy zarządzania strategicznego, które obejmuje następujące kwestie: strategia i jej środowisko (proces strategii i top management), strategia ogólna korporacji i modele finansowe, wzrost i wejście na rynki, branża (sektor) i konkurencja, teoria zasobowa firmy.
Streszczenie autorskie
107. Skrzypek A.: **Wiedza jako podstawa paradygmatu nowej gospodarki.** Probl. Jakości **2015** nr 7-8 s. 8-14, il., bibliogr. 33 poz.
Jakość. Zarządzanie. Organizacja. Wiedza. Przedsiębiorstwo. Rozwój. (Paradygmat).
Wiedza to zasób strategiczny, który decyduje o pozycji konkurencyjnej oraz przetrwaniu i rozwoju organizacji. Celem artykułu jest wskazanie roli wiedzy w organizacjach funkcjonujących w warunkach nowej gospodarki. Wskazano na różne podejścia do nowej gospodarki, przedstawiono reguły nowej gospodarki, różnice pomiędzy gospodarką tradycyjną a nową gospodarką. Pokazano podejście do wiedzy w gospodarce opartej na wiedzy. Odniesiono się do nowego paradygmatu zarządzania w warunkach nowej gospodarki oraz wskazano przewodnie zasady nowego paradygmatu w zarządzaniu. W paradygmacie tym skupia się wiele zagadnień, które charakteryzują się licznymi powiązaniem i implikacjami. Paradygmat społeczeństwa opartego na wiedzy będzie ewoluował wraz z rozwojem nowej gospodarki.
Streszczenie autorskie
108. Niechoda Z.: **Nowe Podejście ma już 30 lat.** Probl. Jakości **2015** nr 7-8 s. 15-17.
Jakość. Zarządzanie. Normalizacja (Nowe Podejście). Przepis prawny. UE. (Subsydiarność).
Jednym z fundamentów zjednoczonej Europy jest zasada subsydiarności.
Streszczenie autorskie
109. Baruk J.: **Powszechność wprowadzania innowacji w przedsiębiorstwach funkcjonujących w państwach członkowskich UE.** Probl. Jakości **2015** nr 7-8 s. 18-23, il., bibliogr. 8 poz.
Jakość. Zarządzanie. Przedsiębiorstwo. Innowacja. UE.
W publikacji autor omawia wyniki badań empirycznych na temat powszechności wprowadzania innowacji w przedsiębiorstwach funkcjonujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Powszechność ta jest zróżnicowana zarówno w poszczególnych państwach członkowskich, jak i w przekroju poszczególnych kategorii przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa wielkie i osiągające najwyższe obroty częściej wprowadzały innowacje niż mikroprzedsiębiorstwa i takie, których obroty nie przekraczały 100 tys. euro. Ogólnie przynajmniej jedną innowację wprowadziło 65% przedsiębiorstw funkcjonujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej.
Streszczenie autorskie
110. Kłowski A.: **Jakość w procesie świadczenia usług wewnętrznych.** Probl. Jakości **2015** nr 7-8 s. 42-49, il., bibliogr. 29 poz.
Jakość. Zarządzanie. Usługi (wewnętrzne). Pomiar. Kierownictwo.
W procesie świadczenia usług funkcjonują nierozłącznie dwa odrębne, ale powiązane w kontekście jakości obszary. Pierwszy z nich odnosi się do perspektywy zewnętrznej, czyli postrzegania i analizy usługi jako przedmiotu oferty ocenianej przez pryzmat percepcji jakości i poziomu satysfakcji klienta zewnętrznego. Drugi, to usługi wewnętrzne, czyli szereg elementów operacyjnych, funkcjonujących wewnątrz organizacji i generujących określone powiązania funkcjonalne i interakcje pomiędzy komórkami i poszczególnymi uczestnikami procesu usługowego. Kierownicy tych wewnętrznych funkcji serwisowych powinni być coraz bardziej zainteresowani zapewnieniem wysokiego poziomu jakości usług dla swoich klientów wewnętrznych.
Z artykułu

111. Figiel A.: **Certyfikacja oraz wydawanie opinii w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych przez Instytut Techniki Górniczej KOMAG**. Masz. Gór. **2015** nr 3 s. 105-108, il., bibliogr. 14 poz.

Jakość. Zarządzanie. Wyrób. Ocena zgodności. Maszyny, urządzenia i sprzęt górniczy. Zagrożenie. BHP. Badanie laboratoryjne. Laboratorium. Akredytacja. Notyfikacja. Certyfikacja. Normalizacja. KOMAG.

W artykule przedstawiono działalność Instytutu Techniki Górniczej KOMAG jako akredytowanej jednostki certyfikującej, posiadającej również uprawnienia jednostki notyfikowanej do prowadzenia procesów certyfikacji oraz opiniowania w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych. Rzetelnie i fachowo przeprowadzone procesy certyfikacji i opiniowania są gwarancją przekazania użytkownikom wyrobów bezpiecznych, spełniających wymagania techniczne i odpowiadających aktualnemu poziomowi wiedzy technicznej.

Streszczenie autorskie

112. Jaros M.: **Techniczny i organizacyjny aspekt wdrażania dyrektywy SEVESO III**. Mag. Ex **2015** nr 1 s. 61-62.

Jakość. Zarządzanie. Dyrektywa (SEVESO III). UE. Przepis prawny. BHP. Zagrożenie. (Substancje niebezpieczne). Ochrona środowiska.

Wielkimi krokami zbliża się pełna implementacja do polskiego prawa nowej dyrektywy Seveso III (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę rady 96/82/WE). Przepisy te, tak jak to miało miejsce w przypadku poprzedniej dyrektywy Seveso II, zostaną wdrożone do prawa krajowego ustawą Prawo ochrony środowiska oraz przez kilka rozporządzeń wykonawczych, które zostaną wydane na podstawie delegacji do ustawy.

Z artykułu

Zob. też poz.: 16, 24, 35, 60, 74, 85, 86, 96.